

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет

Факультет	Технології вина та туристичного бізнесу
Кафедра	Туристичного бізнесу та рекреації
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	242 Туризм
Освітня програма	Міжнародний туризм

КОМПЛЕКСНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

Тема

Наукове обґрунтування організації туризму в Бородінській територіальній громаді

Головний керівник кваліфікаційної роботи бакалавра

д.е.н., професор, зав. кафедри ТБтаР

Добрянська Н.А.

Тема індивідуальної кваліфікаційної роботи бакалавра

Аутентифікація та аналіз потенціалу мультинаціональності Бородінської територіальної громади для розвитку міжнародного туризму

Керівники кваліфікаційної роботи бакалавра

д.е.н., доцент кафедри ТБтаР

Крупіца І.В.

Розробив

242 – «Туризм», кафедра ТВтаТБ

Беркатюк В.А

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від 3 червня 2024 р., протокол № 9

Завідувачка кафедри ТБтаР _____

Наталя ДОБРЯНСЬКА

Одеса – 2024

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет	Технології вина та туристичного бізнесу
Кафедра	Туристичного бізнесу та рекреації
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	242 Туризм
Освітня програма	Міжнародний туризм

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри ТБтаР

Наталя ДОБРЯНСЬКА

15 вересня 2023 р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Беркатюк Вікторії Андріївні

1. Тема роботи: Аутентифікація та аналіз потенціалу мультинаціональності Бородінської територіальної громади для розвитку міжнародного туризму, затверджена наказом по університету від «5» листопада 2024 р. № 78-03.
2. Термін здачі здобувачкою закінченої роботи «30» травня 2024 р.
3. Джерелами для роботи є монографії, підручники, навчальні посібники, законодавчі та нормативні акти, первинні документи, статистична звітність, а також статті та тези.
4. Перелік питань, котрі необхідно розробити:
РОЗДІЛ 1 Історія мультинаціональності сільських територій які входять до Бородінської громади.
РОЗДІЛ 2 Аналіз перспектив та перешкод впровадження спеціалізованих видів туризму на сільській території.
РОЗДІЛ 3 Розробка та просування фестивалю «Буджакські перлини».
5. Перелік графічного матеріалу
Презентація до кваліфікаційної роботи (17 слайдів)

6. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 3	Наталя ДОБРЯНСЬКА	15.09.2023	20.05.2024

7. Дата видачі завдання 15.09.2024

Керівники: Ірина КРУПІЦА _____

Завдання прийняла до виконання Вікторія БЕРКАТЮК _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи
1.	Отримання теми для кваліфікаційної роботи	05.09.2024
2.	Затвердження плану кваліфікаційної роботи	20.09.2024
3.	Надання розділ 1 на перевірку	10.03.2024
4.	Надання розділ 2 на перевірку	20.04.2024
5.	Надання розділ 3 на перевірку	10.05.2024
6.	Формування висновку, списку використаних джерел, додатків	15.05.2024
7.	Здача закінченої кваліфікаційної роботи	30.05.2023
8.	Розробка презентації	01.06.2023

Керівники: Ірина КРУПІЦА _____

Завдання прийняла до виконання Вікторія БЕРКАТЮК _____

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувачка-дипломник _____ Вікторія БЕРКАТЮК

АНОТАЦІЯ

до кваліфікаційної роботи бакалавра

Робота містить сторінок, 9 таблиць, 25 рисунків, список літератури з 38 найменувань, 7 додатків.

Основною метою даного дослідження є визначення шляхів підвищення привабливості Бородінської територіальної громади як туристичного напрямку через збереження та популяризацію її мультикультурної спадщини.

Об'єктом дослідження є всі фактори, що складають мултинаціональний і туристичний потенціал Бородінської територіальної громади, зокрема її культурні, історичні, природні, економічні та соціальні ресурси.

Завданням КРМ передбачено дослідження історії мултинаціональності сільських територій Бородінської селищної громади; аналіз перспективи впровадження спеціалізованих видів туризму на території Бородінської громади; аналіз перешкод та викликів впровадження спеціалізованих видів туризму на території Бородінської громади; надання пропозиції щодо розвитку спеціальних видів туризму на території Бородінської громади; розробка фестивалю «Буджакські перлини»; надати шляхи просування фестивалю «Буджакські перлини» та зробити висновки.

За результатами виконаної роботи сформульовані такі висновки: результати досліджень свідчать про те, що дослідження Бородінської територіальної громади може слугувати основою для розробки стратегій просування міжнародного туризму на даній території, що сприятиме її розвитку та підвищенню економічного благополуччя місцевого населення.

Рік захисту роботи: 2024

ANNOTATION
master's qualification paper

The main goal of this study is to identify ways to enhance the attractiveness of the Borodino territorial community as a tourist destination through the preservation and promotion of its multicultural heritage.

The object of the study includes all factors that constitute the multinational and tourist potential of the Borodino territorial community, particularly its cultural, historical, natural, economic, and social resources.

The tasks of the research involve studying the history of multinationality in the rural areas of the Borodino settlement community; analyzing the prospects for implementing specialized types of tourism in the Borodino community; analyzing the obstacles and challenges to implementing specialized types of tourism in the Borodino community; providing proposals for the development of specialized types of tourism in the Borodino community; developing the festival "Budjak Pearls"; providing ways to promote the "Budjak Pearls" festival; and drawing conclusions.

Based on the results of the work, the following conclusions are formulated: the research results indicate that the study of the Borodino territorial community can serve as a basis for developing strategies to promote international tourism in this area, which will contribute to its development and improve the economic well-being of the local population.

Year of defense: 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	
РОЗДІЛ 1	9
Історія мультинаціональності сільських територій які входять до Бородінської громади	9
1.1 Історія села Бородіно	9
1.2 Історія села Євгенівка	14
1.3 Історія села Лісне	18
1.4 Історія села Миколаївка	22
1.5 Історія села Нове Тарутине	26
1.6 Історія села Петрівка.....	30
Висновок до розділу 1	36
РОЗДІЛ 2	37
Аналіз перспектив та перешкод впровадження спеціалізованих видів туризму на сільській території.....	37
2.1 Перспективи розвитку спеціалізованих видів туризму на території Бородінської громади	37
2.2 Перешкоди та виклики впровадження спеціалізованих видів туризму на території Бородінської громади.....	45
2.3 Пропозиції щодо розвитку спеціальних видів туризму в межах Бородінської територіальної громади	50
Висновок до розділу 2	56
РОЗДІЛ 3	57
Розробка та просування фестивалю «Буджакські перлини»	57
3.1 Основні відомості щодо актуальності розробки етно-гастро-винного фестивалю «Буджакські перлини» у с. Бородіно.....	57
3.2 Концепція та програмні заходи фестивалю «Буджакські перлини»	62
3.3 Заходи щодо просування фестивалю «Буджакські перлини»	71
Висновок до розділу 3	75
ВИСНОВКИ.....	76

ВСТУП

Актуальність дослідження. Аутентифікацію та потенціал мультинаціональності Бородінської територіальної громади для розвитку міжнародного туризму є актуальним дослідженням у сучасному світі. Світовий туризм постійно зростає, споживачі туристичних послуг постійно шукають нові, унікальні місця для подорожей. Однак, в контексті розвитку туризму, необхідно не лише створити привабливі умови, але й врахувати та використати унікальні характеристики місцевої культури та спадщини. Дослідження мультинаціональності Бородінської територіальної громади дозволить ідентифікувати їх цінності, розкрити потенціал для приваблення туристів різних культурних та етнічних форм, а також визначити способи їхнього оптимального використання.

Науковці які займалися питанням зеленого туризму: Ю. Алексєєва, В. Євдокименко, А. Корлоль, М. Лендела, В. Мікловди, М. Пітюлича та інші.

Метою дослідження є визначення шляхів підвищення привабливості Бородінської територіальної громади як туристичного напрямку через збереження та популяризацію її мультикультурної спадщини.

Для досягнення мети в кваліфікаційній роботі магістра на тему «Аутентифікація та аналіз потенціалу мультинаціональності Бородінської територіальної громади для розвитку міжнародного туризму» поставлені такі завдання:

- дослідити історію мультинаціональності сільських територій Бородінської селищної громади;
- проаналізувати перспективи впровадження спеціалізованих видів туризму на території Бородінської громади;
- проаналізувати перешкоди та виклики впровадження спеціалізованих видів туризму на території Бородінської громади;
- надати пропозиції щодо розвитку спеціальних видів туризму на території Бородінської громади;

- розробити фестиваль «Буджакські перлини»;
- запропонувати шляхи просування фестивалю «Буджакські перлини»;
- зробити висновки.

Предметом дослідження є комплексний аналіз усіх аспектів, пов'язаних з мультинаціональною ідентичністю та туристичним потенціалом Бородінської територіальної громади.

Об'єктом дослідження є всі фактори, що складають мультинаціональний і туристичний потенціал Бородінської територіальної громади, зокрема її культурні, історичні, природні, економічні та соціальні ресурси.

Практична цінність роботи. Дослідження Бородінської територіальної громади може слугувати основою для розробки стратегій просування міжнародного туризму на даній території, що сприятиме її розвитку та підвищенню економічного благополуччя місцевого населення.

Загальний обсяг кваліфікаційної роботи бакалавра становить 96 сторінок. З них 1 сторінка – титул, 2 сторінки – завдання до КРБ, 2 сторінки – анотація, 1 сторінка – зміст КРМ, 2 сторінки – вступ, 69 сторінок – основна частина, 3 сторінки – інформаційні джерела, 16 сторінок – додатки.

РОЗДІЛ 1

Історія мультинаціональності сільських територій які входять до Бородінської громади

1.1 Історія села Бородіно

Село Бородіно було засновано в 1814 році. Бородіно – селище міського типу з 1957 р., центр селищної Ради, розташоване на лівому березі річки Сака (права притока Чаги), за 19 км від районного центру та за 12 км від залізничної станції Березине [1].

Село було засноване на початку 19 століття 1814 р. німецькими колоністами. Названо на честь перемоги над французькою армією Наполеона I у Бородінській битві. Німецька колонія входила в Клестаницьку волость, а після перетворення в 1873 р. бессарабської області на Бессарабську губернію вона увійшла до складу Аккерманського повіту [2].

Рис. 1.1 Герб села Бородіно [4]

У 1815 році в Бородіно проживало 100 німецьких сімей, а на момент 1827 року, на території було вже 127 сімей (637 осіб-вихідці з Бюртембергського королівства). Населення постійно збільшувалося.

У 1853-1856 роках село Бородіно відійшло до складу Молдавського князівства. Внаслідок перемоги над Туреччиною у війні 1877 – 1878 роках Бородіно відійшло до іншого складу, що послужило його подальшому розвитку.

У 1860 році в селі відкрито початкову школу, яку відвідували лише діти німців-колоністів. Цього ж року було відкрито лютеранську церкву. А вже в 1870 році в селі було відкрито невеликий завод сільськогосподарського інвентарю. У 1880 році на території селища побудували винний завод та млин.

Рис. 1.2 Бородінський млин 1880 року [3]

У листопаді 1917 року найбільшні селяни Бородіно та двох сусідніх сіл захопили та розподілили між собою землі княгині Гагаріної. У 1918 році царський уряд віддає Бессарабію під владу Румунії і в селі знову керують німці. У 1924 році селянське заворушення спалахнуло, проте його швидко придушено румунською жандармерією.

Переселення німців почалося 1940 році, коли було відновлено радянську владу. 1941 році німецько-фашистська армія захопила Бородіно. Село було звільнено 1944 року.

У роки Великої Вітчизняної війни 157 жителів Бородіно брали участь у боях із ворогом, 80 із них було нагороджено урядовими нагородами. 58 людей загинули у боротьбі з фашизмом. У селищі встановлено обеліск на могилі українських воїнів, що загинули в боях за Бородіно.

На околицях селища є багато курганів. У 1912 році тут знайдено відомий бессарабський, або бородінський скарб – один з найцінніших пам'яток матеріальної культури епохи бронзи (15 – 16 ст. до н. е.), що складається з парадної зброї (кинжал, списи, булава та інші предмети), прикрашеної золотою інкрустацією – які можна побачити на рис. 1.3.

Рис. 1.3 Знайдені знаряддя 1912 року [4]

Знайдені предмети відносяться до різних культур: списи більш характерні для поволжського Турбинського могильника, булави більш властиві до Північного Кавказу, булавка і кинджал більш типові до егейської цивілізації, нефрит зовсім невизначеного походження [4].

У 1945 році на території Бородіно відкрито лікарню, лісництво, а у 1949 році почала працювати десятирічна школа. У 1962 році Бородінський район було анульовано, і його включили до складу Тарутинського району.

У липні 1995 року Кабінет Міністрів України прийняв рішення щодо приватизації колгоспу в селі Бородіно.

10 грудня 2005 року на території Бородіно було відкрито новий храм Святого великомученика цілителя Пантелеймона та Олександра Невського. Храм небесно-блакитного кольору із золотистими банями за традицією зведений на найвищому пагорбі. Розписаний усередині іконописцями України. Навколо церкви дерева, декоративні чагарники, розбиті клумби, встановлені зручні лавки. А в одному з двох виритих колодязів тут виявилася цілюща вода.

Рис. 1.4 Храм Святого великомученика цілителя Пантелеймона та Олександра Невського

На 10 квітня 2024 року Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування підтримав ідею перейменування селища на Буджак. Однак кінцеве рішення щодо цього питання буде прийнято лише після успішного голосування у Верховній Раді.

У Бородіно ще залишилися німецьки хатинки, які є свідченням колишньої присутності німецької спільноти в цьому регіоні. Ці хатинки, збереглися у стилі та архітектурі того часу, стали частиною культурного та історичного надбання селища. Під час розбирання однієї з цих хатинок, виявили сховану книгу в стіні будинку. Ця книга, підписана власницею будинку, стала дійсною цікавою знахідкою. Ця знахідка стала цінним спадком для нащадків власниці, які мали можливість дізнатися більше про свої коріння та минуле своєї родини.

Сьогодні селище Бородіно, розташоване в Болградському районі Одеської області та є адміністративним центром Бородінської селищної громади. На території села в 2024 році проживає – 1749 осіб. Кількість сімей які проживають у с. Бородіно – 635, з них 25 – це багатодітні сім'ї. Також на території селища зараз 8 вулиць, 557 дворів та 602 квартири. У селі є 7 підприємств, 8 установчих закладів та 13 торгових об'єктів. До підприємств входять: Саратське лісне хазяйство «Бородінське лісництво», «Південні вікна», «Бородіно «А»», «Бородино-Агро», «Альянс-АБ», КФК «Валентина», ООО «Делени». До установчих закладів відносяться: Бородінська ЗОШ, дитячий садок «Сонечко», ЦРА №117, Аптека ЧП «Діалог», бібліотека для дорослих, лікарня та будинок культури.

Маршрут з районного центру селища Тарутине до селища Бородіно може пролягти по автошляху Т – 1644. Цей автомобільний шлях територіального значення прокладено через Болградський район та проходить через пункт контролю Лісне, а далі через Бородіно, Березине, Тарутине та Малоярославець 1. Загальна довжина маршруту становить 59,9 км.

Історія села Бородіно відображає довгий шлях розвитку і перетворень, які відбувалися протягом великої кількості часу. Сьогодні Бородіно є адміністративним центром громади з розвинутою інфраструктурою та різноманітними підприємствами та установами. Воно втілює в собі багатозарову історію і традиції, які відображають життя та розвиток людей цієї області протягом століть.

1.2 Історія села Євгенівка

Євгенівка – село, розташоване в південній Бессарабії, недалеко від кордону з Молдовою. Територія села входить у склад Бородінської селищної громади. Відстань до районного центру Тарутине становить – 27 км, а до залізничної станції Березине – 20 км, доступ до яких можна здійснити автошляхом Т – 1644. Село належить до сільської ради, до складу якої також входять села Володимирівка (колишнє село Арса Німецька) та Рівне (колишнє село Арса Болгарська). Сучасне село Євгенівка знаходиться на території, де колись розташовувалися два окремих села – Арса, яке належало княгині Стурдза Анні Григорівні, та Персіанівка (також відоме як Долинське), яке належало чиновнику та землевласнику Персіані Івану Еммануїловичу [1].

Природним обрамленням села служить річка Арса. Річка має довжину 16 кілометрів. Її долина є порівняно вузькою і глибокою, при цьому праві схили є вищими та крутішими, ніж ліві, і часто перериваються ярами. Річище річки відзначається невеликим розвитком і частим пересиханням. По берегах річки розташовані такі населені пункти, як села Вознесенка Друга, Євгенівка, Володимирівка, Рівне, а також смт Бородіно. Річка Арса, розташована в межах Болградського району Одеської області України, є лівою притокою річки Саки, що впадає у басейн Чорного моря. Загальна довжина річки становить 16 км. Долина Арси відносно вузька і глибока, з правими схилами, які вищі та крутіші, ніж ліві, іноді порізані ярами. Річище має невеликий розвиток і часто може пересихати. Арса починається біля північно-західної частини села Вознесенка Друга і тече на південний схід, впадаючи в річку Саку неподалік від центральної частини смт Бородіно.

У 1824 році ділянка №17 Бендерського повіту, площею 3000 десятин, яка пізніше стала місцем заснування села Арса (пізніше перейменованого на Євгенівку), перейшла у володіння Єфросинії Плагіно, народженої княгині Марузі. У 1827 році на цій території був зареєстрований 1 хутір і 2 криниці. Перша офіційна згадка про село датується серединою 19 століття. На

військово-топографічній карті 1856 року воно позначалося як хутори Арсови. Таким чином, село Арса виникло між 1827 та 1850 роками – точна дата невідома. У 1859 році у селі нараховувалося 34 будинки з 318 жителями, і належало воно княгині Євгенії Стурдзі, від чого і походить інша назва села. Під назвою Євгенівка воно вперше згадане в документах з 1868 по 1876 роки. Перші зареєстровані мешканці були молдованами.

Під час столипінської аграрної реформи, що тривала з 1906 до 1911 року, в село Арса (Євгенівку) переселилась певна кількість болгар з Акерманського повіту. Це були мешканці села Гюльмен (Ярове) та болгар, що прибули з молдавського села Твардиця. Це підтверджується численними обрядовими традиціями, які передаються з покоління в покоління й до цього часу [5].

Згідно з Довідником 1916 року, у селі Арса зареєстровано 40 осіб болгарського походження та 7 осіб молдавського.

У грудні 1917 року селяни-бідняки з Арси та двох сусідніх сіл об'єдналися на сході, де вибрали сільський комітет. Вони самовільно захопили та розділили між собою землі, які належали княгині Стурдза (понад 17 тисяч десятин). У 1930 році село Арса було перейменоване румунською владою й отримало назву Євгениця.

У 1945 році село Арса було перейменовано на Євгенівку, а село Персіанівка було припинено як адміністративно-територіальна одиниця і включено до складу села Євгенівка.

З початку 1998 року болгарська мова почала вивчатися як мова національних меншин. У школах та навчальних закладах була створена відповідна матеріально-технічна база, де зібрані експонати та архівні дані для підтримки навчального процесу.

У селі Євгенівка зареєстровано 1137 мешканців, які всі проживають на території села. З них 42 дитини віком від 0 до 6 років, 15 осіб відносяться до військово-призовного віку, а 251 особа належить до людей похилого віку. У працевлаштованому стані перебуває 150 мешканців села. 90% населення села складають представники болгарської національності.

Дані з перепису населення 2001 року показують розподіл населення за рідною мовою вказано у таблиці 1.1 [12].

Таблиця 1.1

Розподіл населення с. Євгенівка за рідною мовою 2001 рік

Мова	Відсоток
Болгарська	68,70%
Молдовська	15,52%
Російська	9,28%
Українська	5,44%
Гагаузька	0,80%
Інші	0,26%

Дані вказують на велику різноманітність мовного складу населення, що характеризує село Євгенівка.

Сьогодні у селі Євгенівка збереглися всі болгарські традиції, які передаються з покоління в покоління і досі є важливою частиною культурного життя місцевого населення. З метою збереження цінного культурного спадку, незабаром на території села планується відкриття музею болгарської культури.

У музеї буде спеціальна кімната, облаштована в традиційному болгарському стилі, що дозволить відвідувачам зануритися у атмосферу минулих часів. Тут будуть представлені різноманітні експонати, такі як традиційний посуд, костюми, глечики, в яких готувалася традиційна болгарська їжа, а також станки, на яких ткали коври. Ці предмети є не лише свідченням про минуле, але і важливою частиною культурної спадщини, яку мешканці села дбайливо зберігають і передають наступним поколінням. Такий музей стане центром привернення туристів та місцевих жителів, які зможуть ознайомитися з багатою історією та традиціями болгарського народу.

Рис. 1.5 Музей болгарської культури с. Євгенівка

Болгарські традиції мають глибокі корені і відображають багатство культурного спадку народу. Село Євгенівка, як представник болгарської спільноти, відіграє важливу роль у збереженні та передачі цих традицій з покоління в покоління. Однією з ключових болгарських традицій є святкування національних свят та обрядів. У селі Євгенівка з великою увагою відзначаються такі свята, як Новий Рік, Різдво, Великдень та інші. На ці свята селяни збираються разом, влаштовують народні гуляння, спільні обіди та розваги, що сприяє зближенню спільноти та підтримує традиції. Також в селі Євгенівка дотримуються традиційної болгарської кухні, яка відома своїм різноманіттям страв. Селяни готують національні страви, однією з таких страв є пилена каша. Готується з пшеничного борошна, води, солі та олії. Каша вариться до готовності, після чого подається як гарнір до м'ясних або рибних страв. Під час приготування до пиленої каші можуть додавати різні прянощі і приправи, які люди роблять самі, однак паприка часто використовується для покращення смаку та аромату.

Євгенівка є не лише місцем проживання болгарської спільноти, але й живим музеєм болгарських традицій, яке зберігає та передає багатство культурного надбання народу з покоління в покоління.

1.3 Історія села Лісне

Лісне – село в Україні, розташоване в Болградському районі Одеської області. Відстань до райцентру становить близько 180 км, а до центру громади – 28 км. Населення села становить 1318 осіб. Лісне входить до складу Бородінської територіальної громади, яка здійснює місцеве самоврядування.

Село Лісне, раніше відоме як Манзир, було засноване у 1824 році. У 1847 році село отримало статус містечка і входило до складу Бендерського повіту Бессарабської губернії.

Манзир був володінням старовинного молдавсько-румунського боярського роду Стурдза. Цей рід представляли Олександр Скарлатович Стурдза, чиновник Міністерства закордонних справ, та його сестра, графиня Роксандра Скарлатівна Едлінг роду Стурдза [4].

Роксандра Стурдза (1786–1844) була видатною представницею старовинного молдавсько-румунського боярського роду Стурдза. Вона стала відомою завдяки своїй культурній та благодійній діяльності, а також через свої зв'язки з європейськими аристократами та інтелектуалами. Народилася вона у впливовій родині Стурдза, яка мала значний вплив у Молдавському князівстві та пізніше у Румунії. Вона отримала прекрасну освіту, що дозволило їй стати освіченою жінкою свого часу. Її виховання і оточення сприяли розвитку інтересів до літератури, мистецтва та науки. Роксандра мала тісні зв'язки з багатьма видатними особистостями свого часу, включаючи імператора Олександра I, з яким вона підтримувала дружні стосунки. Завдяки цьому вона мала можливість впливати на політичні і культурні процеси. Графиня отримала у дарунок від Олександра I в 1819-1820 роках володіння – Манзир, де зараз знаходиться с. Лісне [6].

Роксандра Стурдза зіграла важливу роль у розвитку території, де зараз знаходиться село Лісне. Завдяки її ініціативам та зусиллям, ця місцевість зазнала значних змін і розквітла. Однією з найбільш пам'ятних її ініціатив було висадження бузькової рощі та лісу, що стали окрасою і символом цього краю.

Графиня, маючи глибоку любов до природи та бажання покращити умови життя місцевих жителів, розпорядилася висадити велику кількість бузьків (бузини) та інших дерев. Ці насадження не лише прикрашали місцевість, але й сприяли поліпшенню екологічного стану регіону. Бузковий гай став місцем відпочинку і натхнення для багатьох поколінь жителів і відвідувачів. Крім того, висаджений за її наказом ліс допоміг забезпечити місцевість деревиною, необхідною для будівництва та інших потреб, і сприяв збереженню біорізноманіття. Така діяльність відображає далекоглядність і турботу Роксандри про навколишнє середовище та добробут місцевих громад.

Ці зусилля Роксандри Стурдза стали важливим внеском у розвиток села Лісне і залишили по собі спадок, який шанують і пам'ятають донині.

У 1848 році Манзир став володінням князя Євгенія Григоровича Гагаріна-Стурдза. 31 березня 1848 року було видано указ, яким дозволив Олександр Стурдзі заснувати заповідний маєток. Це мало забезпечити, щоб його онук, князь Григорій Гагарін, та його нащадки могли іменуватися князями Гагаріними-Стурдзами, а також прийняти об'єднаний герб обох прізвищ. Князь Григорій Гагарін був сином князя Євгенія Григоровича Гагаріна та княжни Марії Олександрівни Стурдзи, яка була володаркою майорату Манзира в Бессарабії .

На 1897 рік у Манзирі проживало 1097 осіб, з яких 310 (28,7 %) були євреями. Тут функціонували православна церква, парафіяльна школа, синагога, лікарня, базар, а єдина аптека належала євреям.

У березні 1917 року місцеві селяни розгромили поміщицьке володіння, заарештували урядника, стражника і священника, вимагали припинення стягнення боргів.

З 27 березня 1918 року по 28 червня 1940 року Манзир входив до складу Румунського королівства як єврейська землеробська колонія.

У 1940-1941 роках Манзир був райцентром Манзирського району Ізмаїльської області, але 22 квітня 1941 року райцентр перенесли до Бородіно, а район перейменували на Бородінський.

Протягом Другої світової війни 210 жителів села мобілізували до армії, з яких 81 загинув. Після окупації Манзира військами Вермахта в серпні 1941 року залишені в містечку євреї були депортовані до Тарутиного, а потім у жовтні 1941 – до Трансністрії. 14 листопада 1945 року Манзир був перейменований на Лісне.

Неподалік від села розташований пункт пропуску через молдавсько-український кордон Лісне – Сеїць. Біля села знаходяться ботанічний заказник державного значення Староманзирський, ландшафтний заказник місцевого значення Діброва Могилевська та ландшафтний заказник місцевого значення Діброва Манзирська.

Сьогодні в селі Лісне збереглися всі історичні будівлі, зокрема родовий маєток роду Стурдза, який зараз перебуває в аварійному стані і потребує реставрації. На території села діє винний завод «Старий манзир», поруч з яким збереглися винні погребі. Також збереглася церква, розташована поруч з маєтком [4].

Рис. 1.6 Церква, с. Лісне [4]

У Лісному є озеро, яке планують облагородити та зробити місцем відпочинку для жителів села та туристів. Крім того, в селі зберігся бузковий гай, який висадила Роксандра Стурдза, додаючи історичної цінності та привабливості цій місцевості.

Крім зазначених історичних та культурних об'єктів, Лісне також має значний природний потенціал. На території села розташовані кілька природоохоронних зон, зокрема ботанічний заказник державного значення Староманзирський та ландшафтні заказники місцевого значення Діброва Могилевська і Діброва Манзирська. Ці природні резервати забезпечують охорону рідкісних видів флори та фауни, а також служать місцем для екологічного туризму та наукових досліджень [7].

У селі також існують плани з розвитку туристичної інфраструктури. Зокрема, передбачається створення зон для відпочинку біля озера, яке є однією з природних перлин села.

Село Лісне має багатий історичний та культурний спадок, а також значний потенціал для розвитку природного та екологічного туризму, що може стати важливим фактором економічного розвитку та підвищення якості життя місцевих жителів.

На території винного заводу «Старий манзир» планується відкриття дегустаційної зали. Це дозволить відвідувачам не лише ознайомитися з процесом виноробства, але й скуштувати місцеві вина, що сприятиме популяризації регіональних виноробних традицій та залученню туристів. Відкриття дегустаційної зали стане важливим кроком у розвитку винного туризму в селі Лісне [7].

Також в планах побудувати макаронну фабрику, яка стане ще однією туристичною атракцією. Відвідувачі зможуть ознайомитися з процесом виробництва макаронних виробів, що додасть нових цікавих елементів до туристичної інфраструктури села. Планується організація екскурсій та дегустацій, що сприятиме залученню туристів і розвитку гастрономічного туризму в регіоні.

1.4 Історія села Миколаївка

Село Миколаївка є центром сільської ради і розташоване за 40 км від районного центру та за 33 км від залізничної станції Березине. Згідно з даними перепису, в селі проживає 1958 осіб, які розподіляються між 678 дворів.

Миколаївка має багату історію. Село виникло в 1825 році завдяки відставним військовим. Впродовж історії багато разів переживало зміни влади та періоди важких випробувань, зокрема, під час війни. Участь мешканців села у війні була великою, і багато з них брали участь у боях з фашистськими загарбниками, а деякі були нагороджені урядовими нагородами. На честь полеглих у війні односельців встановлено пам'ятник [1].

Перші поселенці села, керуючись селянськими звичаями, спочатку спорудили невеличку дерев'яну церкву, розташовану на місці нинішньої. Проте, у 1909 році ця церква зазнала знищення від удару блискавки. Відтоді, у 1916 році, місцеві віруючі вирішили заснувати та побудувати нову кам'яну церкву, яка стоїть до сьогоднішнього дня. Будівництво цієї церкви стало можливим завдяки пожертвам не лише мешканців Миколаївки, а й жителів навколишніх сіл.

Камінь для будівництва церкви привозили на волах із Білгород-Дністровська. Ці люди, які здійснювали цей транспорт, отримали прізвисько «чумаки». Керівництво будівництвом поклали на італійського архітектора. Цей величний проект тривав чотири роки, але завдяки спільним зусиллям та жертвам віруючих він був успішно завершений.

Ця кам'яна церква, яка займає особливе місце в серцях мешканців, є однією з двох подібних храмів на території Бессарабії. Дзвіницю для цієї церкви перевозили на спеціально розведеній підводі, використовуючи 40 коліс та п'ять пар волів. Крім того, до храму привезли плащаницю з Єрусалиму, зі святих місць, яка стала важливим символом в цьому святому місці.

Рис. 1.7 Кам'яна церква в селі Миколаївка

Одним з ключових підприємств у Миколаївці є багатогалузевий радгосп «Сонячний», якому закріплено 5 тис. га сільськогосподарських угідь, зокрема 4,4 тис. га орної землі. За трудові успіхи, 20 осіб отримали ордени та медалі.

У селі також функціонує середня школа, де навчається 330 учнів за участю 21 вчителя. Крім того, є будинок культури зі залом на 220 місць, дві бібліотеки з книжковим фондом 11,4 тис. екземплярів, дільнична лікарня на 25 ліжок, ясла-садок, сім магазинів, їдальня, будинок побуту, поштове відділення та ощадна каса.

За даними перепису 2001 року, розподіл населення за рідною мовою в селі був наступним: більшість села були російськомовні особи [12].

Таблиця 1.2

Розподіл населення с. Миколаївка за рідною мовою 2001 рік

Мова	Відсоток
Російська	91,48%
Молдовська	4,53%
Українська	1,91%
Гагаузька	1,07%
Болгарська	0,83%

За сучасними даними, більшість проживаючих у селі є україномовними.

У селі Миколаївка, розташованому в Одеській області України, створено привабливе туристичне місце – «Хутор у гагауза». Це унікальна туристична дестинація, яка пропонує туристам можливість насолодитися відпочинком на природі та познайомитися з традиціями гагаузької культури.

«Хутор у гагауза» розташований на великій зеленій території з власним ставком, де відвідувачі можуть не лише купатися, а й ловити рибу, після чого приготувати її на мангалі. Територія обладнана для відпочинку, включаючи батути та альтанки, що робить її ідеальним місцем для відпочинку як для дорослих, так і для дітей. Відвідувачі можуть насолоджуватися спокоєм та гармонією природи, втікаючи від міської метушні та відновлювати свою енергію завдяки цьому місцю. Господарі «Хутора у гагауза» відомі своєю доброзичливістю та гостинністю, завжди раді прийняти нових гостей та зробити їх відпочинок максимально комфортним та приємним. Туристи можуть не лише відпочивати, а й насолоджуватися смачними стравами гагаузької кухні, такими як сушене м'ясо, бринза, домашнє вино, хліб. Як цікавинку – пельмені з рибою. Туристи отримають можливість поглибити знання про культуру та традиції гагаузького народу через їхню кухню та гостинність.

У такій сільській місцевості є безліч можливостей для активного та цікавого відпочинку на природі. Туристи можуть насолоджуватися мальовничими природними краєвидами, роблячи прогулянки або влаштовуючи піший туризм вздовж мальовничих місцевостей. Для любителів активного відпочинку доступні такі види діяльності, як велосипедні прогулянки, бадмінтон, футбол або волейбол на відкритому повітрі. Особливо влітку можна насолоджуватися водними розвагами, купаючись у ставку на катамарані або влаштовуючи пікніки на березі. Зелена територія дозволяє організувати пікніки з родиною або друзями, насолоджуючись свіжим повітрям та відмінною компанією. Мальовничі краєвиди створять ідеальні умови для організації фотосесій або просто для зафіксувати мальовничу красу природи українського краю.

Рис. 1.8 Штучний ставок у с. Миколаївка на локації «Хутор у гагауза»

1.5 Історія села Нове Тарутине

Село Нове Тарутине, розташоване у Бессарабії, має багату історію, яка починається з його заснування в 1838 році. Воно виникло завдяки німецьким колоністам, які переселилися сюди з далекої Бессарабії, маючи на меті створення нового життя та господарства. Спочатку село носило назву Старе Тарутине, проте з часом із заснуванням нових поселень у цьому районі, воно отримало назву Нове Тарутине для відрізнення від інших схожих назв. Основними засновниками села були німецькі селяни, які привозили сюди свої звичаї, традиції та вміння в господарюванні [8].

Рис. 1.9 Карта вулиці з німецькими будинками, с. Нове Тарутине

Протягом свого існування, село пережило різні етапи розвитку та випробування. У 1940 році, під час початку Другої світової війни, всі німецькі мешканці залишили село та виїхали на історичну батьківщину, залишивши свої домівки та господарства у руках інших мешканців.

Після війни, у 1945 році, сюди переселилися селяни з Волинської та Житомирської областей, які продовжили розвивати та розширювати село. Їхній працьовитий дух та зусилля допомогли розквітнути Новому Тарутиному.

У період після війни, село активно розвивалося. З'являлися нові будівлі, інфраструктура, освітні та медичні заклади. Колгоспи забезпечували село

роботою та продовольством, а з часом сільське господарство стало головним заняттям мешканців.

Протягом років, село зазнавало різних змін та труднощів, але завжди залишалося місцем, де сплїталися традиції, культура та спільнота. Сьогодні Нове Тарутине – це сучасне село з розвиненою інфраструктурою та активним громадським життям, що пишається своєю історією та спадщиною.

Колодязь на території села став свого роду символом спокою і добробуту. Це місце, куди звертаються люди, щоб відчутти зв'язок з природою та водночас знайти відпочинок і заспокоїти свій дух. Німці, що приїжджають до цього колодязя, можуть відчутти особливий зв'язок зі своєю минувшиною та відновити зв'язок з традиціями своєї культури, пити воду, яка може мати для них особливе значення. Цей колодязь, наповнений чистою та освіжаючою водою, є не лише джерелом фізичної енергії, але й місцем для внутрішньої зосередженості та медитації. Він символізує єдність з природою та зв'язок з корінням та традиціями.

Рис. 1.10 Пам'ятний колодязь у с. Нове Тарутине

Встановлення пам'ятного дубового хреста на місці колишніх житлових будинків є символічним актом вшанування пам'яті та відзначення історії та спадщини села. Цей хрест слугує не лише як знак пам'яті про минуле, але й як нагадування про значення та цінність культурних та історичних традицій для сучасного співтовариства. Він стоїть як символ розповіді про минуле, про життя та долі тих, хто колись жив у цих місцях. Пам'ятний хрест створює можливість для роздумів про минуле і майбутнє, про зміни та стабільність, єдність та спільноту. Цей пам'ятний хрест стає частиною культурного ландшафту села, який нагадує всім про важливість збереження і передачі історії та спадщини майбутнім поколінням.

Рис. 1.11 Дубовий хрест у с. Нове Тарутине

У селі Нове Тарутине святкування різних свят та традицій відіграє важливу роль у житті місцевої громади. З особливою увагою відзначається день села. Це одне з найбільших та найочікуваніших свят у селі, коли мешканці об'єднуються для спільного відзначення та веселощів. Зазвичай, це свято супроводжується різноманітними заходами, концертами та спортивними змаганнями. Головною подією Дня села часто стає святковий обід, де

мешканці збираються разом за одним великим столом, щоб насолодитися традиційними стравами та поділитися враженнями від минулого року.

У Новому Тарутині проживає вчителька, яка має неймовірний талант у виготовленні ляльок-мотанок. Вона не лише передає свої знання та навички учням, але й ділиться своїм унікальним ремеслом з усіма, хто зацікавлений. Ця вчителька створює кожну ляльку-мотанку власноруч з великою любов'ю та турботою. Кожна лялька має свою унікальну історію та характер, що робить їх особливими та неповторними. Вона використовує різноманітні матеріали та техніки, щоб створити ляльки з різних епох, культур та традицій.

Рис. 1.12 Ляльки-мотанки с. Нове Тарутине

З 2014 року в селі розпочалося будівництво нової церкви, яка на сьогоднішній день перебуває на завершальній стадії внутрішніх робіт. Ця нова споруда стала своєрідним символом відродження духовності та традицій у селі Нове Тарутине. Ті, хто мають можливість побувати в колокольні, можуть насолодитися захоплюючим видом на зелені простори села. Оглядовий майданчик з висоти церковної дзвіниці дарує неймовірні панорами та можливість відчувати спокій та гармонію, які властиві цьому мальовничому куточку.

1.6 Історія села Петрівка

Село Петрівка знаходиться в Болградському районі Одеської області України. Згідно з останніми даними, воно входить до складу Бородінської селищної громади. Населення села становить близько 984 осіб. Петрівка розташована у мальовничому природному середовищі, поруч з балкою Вале Ботей, яка впадає у річку Чагу.

Зі слів мешканців села у 2018 році виповнилося 188 років з моменту, коли село Петрівка вперше згадане в історичних документах. Петрівка була заснована приблизно у 1830 роках. Згідно з документами національного архіву Молдови, історія села Петрівка має свої коріння вже з 1808 року. Однак, згідно з архівними записами Одеського державного архіву, село Петрівка (Чага) виникло у 1830-х роках 19 століття. На той час ця територія, за даними 1820-1824 років, ще не була заселена, проте починаючи з 1831 року, на цих землях розпочав здійснювати освоєння Петро Вітгенштейн [9].

У 1838 році на цих землях вже існував невеликий хутір або, за тодішньою назвою, слобода Петрівка. У 1848 році, з ініціативи князя, розпочалося будівництво церкви, що свідчило про активність у розвитку поселення. Князь Петро Вітгенштейн вирішив підняти статус поселення, перейменувавши його на містечко Петрівка та збудувавши на його території риночну площу з заїжджим двором. Однак, визнанням містечка Петрівка статусу міста управління Бессарабської області мало затвердити тільки після виконання всіх вимог щодо благоустрою села. Цей процес був затягнутим, і його завершили лише у 1848 році, після смерті князя, коли його дружина, графиня Вітгенштейн, подала повторне клопотання на ім'я військового губернатора Федорова Павла Івановича (1832-1854). В результаті цих зусиль поселення отримало статус містечка Петрівка. Завдяки цьому перетворилася на великий торговельний центр, який був відомим своєю базарною площею, де торгівля тривала майже до 1940 року [10].

У 30-х роках 19 століття до села Петрівка переїхало 5-7 сімей із Хотинського повіту (тепер Чернівецька область). Це переселення було спричинене прийняттям указів 1817 та 1829 років про переселення мешканців з густонаселених до малозаселених територій.

Для поліпшення благоустрою та привертання населення князем Вітгенштейном були виділені значні фінансові кошти. Першочерговим заходом було переселення декількох родин євреїв, які, на його думку, могли забезпечити розвиток торгівлі. Після того, як Петрівка отримала статус містечка, тут регулярно проводили базари - двічі на місяць, по понеділках. Ця традиція трималася протягом близько 100 років. На базарі можна було купити все: зерно, рибу, овочі, сіль, тварин, ремісничі вироби та багато іншого. Такі базари, як у містечку Петрівка, вважалися найбільшими в Бессарабії.

Весною 1842 року князь подав клопотання на отримання дозволу для будівництва храму місцевому архієрею, проте будівництво було відкладено. У липні 1848 року княгиня Вітгенштейн завершила будівництво церкви, яку освятили на честь апостолів Петра та Павла, а також на честь її синів Петра та Павла, назвавши її Петропавлівською церквою. Храм був збудований з білого пиляного каменю у візантійському стилі і мав дзвіницю з чотирма дзвонами [11].

Рис. 1.13 Церква Петра та Павла, с. Петрівка

Сьогодні цей храм виконує свої обов'язки перед вірянами. Поруч з храмом розташована могила, де спочиває священик Олексій, настоятель церкви. Біля могили встановлений хрест, на якому зберігся напис: «Тут спочиває прах маленької Ісонілли, доньки Титулярного Советника Івана Титова, яка померла 27 серпня 1890 року».

Рис. 1.14 Хрест біля церкви Петра та Павла, с. Петрівка

Після встановлення румунської влади економіка села Петрівка почала зростати завдяки активній торгівлі, яка приносила значний дохід місцевій примарії. У селі налічувалося близько 400 будівель, з яких близько 100 належали євреям. Жителів складала переважно українці, проте також проживали росіяни, румуни та молдавани. Навіть дві циганські родини оселилися тут і займалися ковальською справою.

У 1938 році в центрі села на місці базарної площі за румунської влади закладено парк. У селі функціонували два млини. Перший млин, побудований Янкелем Рабіновичем до 1900 року, працював на парі. Згідно з документами архівів під час румунської влади, потужність цього млина становила 20 тонн на добу. Другий млин, яким завідував Віллі Клец, мав потужність приблизно

5 тонн на добу. На жаль, у 1941 році обладнання другого млина було вивезено підприємцем до Німеччини.

У серпні 1940 року Бессарабія стала частиною Буковини, а також Аккерманський та Ізмаїльський повіти увійшли до складу УРСР. Це призвело до встановлення Радянської влади в селі Петрівка. Румуни поспішно почали виїжджати та вивозити своє майно.

З серпня 1940 року по 22 червня 1941 року працювала сільська рада, головою якої став єврей Семен Фрінкель. У цей період був сформований Бородинський район. Перед приходом Радянської влади багато поселень німецьких колоністів оточували село Петрівка. Офіційне повідомлення Радянського уряду оголосило, що між урядами Німеччини та Радянського Союзу досягнута згода про те, що німецьке населення, за бажанням, може безперешкодно виїхати на територію Німеччини, починаючи з 15 вересня 1940 року. У результаті всі німецькі мешканці Петрівки та сусідніх сіл, таких як Лунга, Жовтневе та Новоселівка, виїхали в Німеччину. Це призвело до повної порожнечі села Лунга.

У червні 1941 року територія Петрівки опинилась під окупацією фашистів. Відновила влада Румунії, яка на той час була союзником Німеччини. У цей період більшість переселенців з Західної України почали повертатись на свої землі. За підтримки німецьких військ, румунська влада повністю відновила свою діяльність 29 липня 1941 року. Проте усе змінилося після переможного наступу радянської армії. Під час наступальної Ясько-Кишинівської операції, яка була проведена військами 2-го і 3-го Українських фронтів у серпні 1944 року, село було повністю звільнене від німецько-фашистських загарбників та румунських окупантів.

У 1978 році завершилося будівництво Будинку Культури у селі. Цей важливий об'єкт був завершений під керівництвом тодішнього директора Майданюка Григорія Тимофійовича та головного бухгалтера радгоспу Панчохи Анатолія Сергійовича.

У 1941 році в селі Петрівка було створено перший колгосп, який отримав назву «1 Травня» – його очолював Іван Федорович Мельник.

Таблиця 1.3

Розподіл населення за рідною мовою в селі Петрівка

Мова	Відсоток
українська	88,11%
молдовська	6,00%
російська	3,56%
болгарська	1,93%
гагаузька	0,20%
білоруська	0,10%
вірменська	0,10%

За цими даними, село Петрівка переважно україномовне. Відсоток україномовного населення становить – 88,11%. Це свідчить про те, що українська мова та культура є основним елементом ідентичності села. Збереження українських традицій та мови у Петрівці відображає тісний зв'язок між мешканцями та їхньою історичною спадщиною. Це свідчить про сильну зв'язаність місцевого населення з українським культурним та мовним спадком, який вони пильно зберігають протягом багатьох поколінь [12].

У селі Петрівка шанують та зберігають українські традиції, які є важливою частиною культурного життя громади. Однією з найважливіших традицій є відзначення свят та обрядів, які передаються з покоління в покоління. Однією з таких традицій є великодні обряди, які включають у себе виготовлення писанок, освячення пасок та інших страв, а також святкування Великодня з родиною та друзями. Також у селі Петрівка часто влаштовують фольклорні заходи, які включають у себе співи, танці, народні ігри та різноманітні мистецькі вистави.

Крім цього, село також відзначає релігійні свята, такі як Різдво Христове, Трійця, та інші, які відіграють важливу роль у житті місцевої

громади. Усі ці традиції не лише сприяють збереженню української культурної спадщини, але й об'єднують мешканців села у спільному досвіді та творчому самовираженні.

У селі Петрівка, як і в інших українських селах, люди зберігають і передають традиційні українські страви, які є не лише смачними, а й символічними для культури та ідентичності.

Борщ – це одна з найвідоміших українських страв, яка готується з буряка, картоплі, моркви, капусти та інших овочів, а також м'яса. Борщ подається зі сметаною та часто супроводжується пампушками або часниковими галушками. У Петрівці традиційною стравою є борщ з бараниною та любистком. Додавання баранини надає страві особливого смаку та аромату, а любисток, який є трав'яним додатком, збагачує борщ своїми корисними властивостями та відтінками смаку. Для приготування борщу з бараниною та любистком зазвичай використовуються такі інгредієнти, як баранина (або бульйон з баранини), буряк, картопля, морква, цибуля, помідори, капуста, а також свіжий або сушений любисток. Спочатку баранину добре проварюють, а потім додають до борщу разом з іншими овочами та спеціями. Любисток можна додавати в кінці приготування для підсилення аромату та смаку. Ця страва не лише смачна, а й надзвичайно поживна, оскільки баранина містить багато корисних живильних речовин, а любисток відомий своїми антисептичними та протизапальними властивостями.

Голубці та сало з часником займають особливе місце в українській кухні і популярні у селі Петрівка. Голубці – це класична страва, яка готується з капусти, фаршу та томатного соусу.

Сало з часником – це ще одна улюблена українська закуска, яка може бути особливо популярною у селі. Вона складається зі смаженого або солоного свинячого сала, яке подається разом із нарізаним часником. Додавання любистку до цієї страви може підсилити її аромат і смак, роблячи сало з часником ще більш апетитним.

Висновок до розділу 1

Дослідження історії сіл, що входять до Бородінської громади, розкриває глибину та багатство мультикультурної спадщини регіону.

Кожне село має свою унікальну історію, яка віддзеркалюється у складі населення, традиціях, звичаях та культурних особливостях.

Культурні зв'язки, що існують між різними етносами, сприяє формуванню мультиетнічного ландшафту, який відзначається різноманіттям культурних виявів та взаємодією між спільнотами.

Села Бородінської територіальної громади не лише зберігають унікальність української культури, а й втілюють місцеві традиції та цінності, які збереглися протягом століть. Крім того, вони стали місцем взаємодії та взаємопроникнення різних культурних впливів, що збагачує культурний доробок регіону.

Важливим фактором є збереження та підтримка мультикультурного спадку. Розуміння та повага до культурних різноманіття допомагають сприяти гармонійному співіснуванню різних етносів та збереженню культурного багатства регіону. Це вимагає системної підтримки культурних ініціатив, збереження мовного різноманіття та сприяння міжетнічному діалогу. Розширення цього розуміння допоможе побудувати толерантне та суспільство, яке цінує та підтримує свою культурну спадщину.

РОЗДІЛ 2

Аналіз перспектив та перешкод впровадження спеціалізованих видів туризму на сільській території

2.1 Перспективи розвитку спеціалізованих видів туризму на території Бородінської громади

Одеська область – приморський і прикордонний регіон України з великим науково-технічним, промисловим, аграрним, транспортним, рекреаційно-туристичним потенціалом. Це найбільша за площею область країни, що займає 33,3 тис. км² (5,5% території України). Одеська область розташована на крайньому південному заході України, межуючи з Молдовою та Румунією. Узбережжя Чорного моря робить регіон популярним туристичним напрямком з курортними зонами та історичними пам'ятками, які приваблюють як внутрішніх, так і іноземних туристів. Кордонні межі з Молдовою та Румунією відкривають широкі можливості для розвитку міжнародного туризму в Одеській області, сприяючи міжнародній співпраці та торгівлі. Одеська область відіграє значну роль в економічному, культурному та соціальному житті України завдяки своєму стратегічному розташуванню та багатим ресурсам [13].

Рис. 2.1 Топ-10 країн за кількістю іноземців, що в'їхали до України [14]

У рейтингу країн, звідки найбільше прибувають іноземці до України, очолюють Молдова, Польща, Білорусь, Румунія, Туреччина, Угорщина, Німеччина, Ізраїль та США. Ці дані свідчать про значний міжнародний інтерес до нашої країни. Крім того, відзначено, що громадяни Саудівської Аравії, Італії, Великої Британії, Грузії, Азербайджану, Індії, Франції, Чехії, Словаччини, Вірменії та Нідерландів також проявляють зростаючий інтерес до відвідування України. ДАРТ підтверджує, що у 2021 році основною метою відвідування іноземцями України були відпочинок, туризм та дозвілля [14].

Бородінська громада, розташована в Одеській області, має значний потенціал для розвитку рекреаційно-туристичного сектора. Ця сільська територія відзначається своєю природною красою, чистим повітрям та екологічно чистими продуктами, що робить її ідеальним місцем для відновлення енергії та відпочинку. Відвідувачі Бородінської громади можуть насолоджуватися різноманітними активними та пасивними видами відпочинку. Для тих, хто любить активний відпочинок, можуть бути доступні піші, велосипедні маршрути, або навіть катання на квадроциклах по бездоріжжю, що проходять через мальовничі ландшафти та історичні місця території. Природні та штучні водойма надають можливості для риболовлі, купання та катання на човнах та катамаранах, що дозволяє відчути єдність з природою. Для прихильників пасивного відпочинку, територія Бородінської громади може запропонувати спокійні місця для медитації, йоги та релаксації на свіжому повітрі. Чисте повітря та відсутність міської метушні створюють ідеальні умови для повного релаксу та відновлення фізичних і духовних сил. Особливо привабливим є місцеве сільське господарство, яке виробляє екологічно чисті продукти. Відвідувачі матимуть змогу скуштувати свіжі овочі та фрукти, мед, молочні продукти та інші сільськогосподарські делікатеси, що сприяють здоровому харчуванню та покращенню самопочуття. Таким чином, Бородінська громада може стати ще одним центром зеленого туризму, де кожен знайде для себе щось особливе. Це місце, де можна не лише відпочити та відновити сили, але й насолодитися природною красою та

здоровим способом життя. Розвиток туристичної інфраструктури в цьому регіоні сприятиме не лише залученню туристів, але й загальному соціально-економічному розвитку Одеської області [15].

Таблиця 2.1

Аналіз перспектив розвитку спеціалізованих видів туризму на території
Бородінської громади

Вид туризму	Опис	Переваги	Виклики та перешкоди	Перспективи розвитку
Екологічний туризм	Екскурсії в природні заповідники та парки	Збереження природи та біорізноманіття, здоровий спосіб життя	Необхідність збереження природних ресурсів, інфраструктура	Розвиток екотуризму, рекреаційні зони
Культурний туризм	Відвідування історичних пам'яток, музеїв	Збереження культурної спадщини, розвиток місцевої ідентичності	Консервація та реставрація історичних об'єктів, маркетинг	Розширення музейних експозицій, тематичні екскурсії
Агротуризм	Перебування на сільськогосподарських господарствах	Взаємодія з місцевими жителями, відпочинок у природному середовищі	Необхідність інфраструктури для гостей, популяризація	Розвиток фермерських ринків, гостьові будинки на селі
Активний туризм	Активний відпочинок: піші походи, велосипедні прогулянки	Екстрим та адреналін, досвід подорожей	Безпека, страхові питання, доступ до природних територій	Розвиток спортивної інфраструктури, туристичні маршрути
Гастрономічний туризм	Дегустація місцевих страв	Підтримка місцевих кулінарних традицій, взаємодія з місцевими жителями	Маркетинг, якість продуктів, розвиток гастрономічної культури	Фестивалі страв, кулінарні екскурсії, майстер-класи

Бородінська громада має значний потенціал для розвитку спеціалізованих видів туризму, що може сприяти економічному зростанню регіону та підвищенню його туристичної привабливості.

Екотуризм. Завдяки наявності природних ресурсів, таких як ліси, річки та заповідні території, Бородінська громада може стати привабливим місцем для любителів природи та екотуристів. Розвиток екостежок, організація екоекскурсій та природоохоронних заходів сприятиме збереженню природного середовища і залученню туристів [17].

Культурний та історичний туризм. Розвиток цього напрямку можливий завдяки багатій культурній та історичній спадщині громади. Відновлення та популяризація історичних пам'яток, проведення культурних заходів та фестивалів можуть стати основою для залучення туристів, зацікавлених в історії та культурі регіону [18].

Екстремальний туризм. Громада може стати місцем для розвитку екстремальних видів туризму, таких як водний туризм, велосипедні маршрути, катання на квадрациклах та інші активності. Це дозволить залучити туристів, які шукають адреналін та пригоди [19].

Агротуризм. Використання сільськогосподарських ресурсів для розвитку агротуризму може стати перспективним напрямком. Туристи зможуть відвідати ферми, взяти участь у сільськогосподарських роботах, скуштувати місцеву продукцію та насолодитися сільським способом життя [20].

Подієвий туризм. Організація різноманітних подій, таких як ярмарки, фестивалі, спортивні заходи та культурні свята, може значно підвищити туристичний потік до громади. Проведення регулярних подій допоможе створити стійкий інтерес до регіону [21].

Розробка та реалізація стратегії розвитку туризму, яка включатиме ці напрями, а також створення необхідної інфраструктури та співпраця з місцевими бізнесами, сприятимуть сталому розвитку туристичної галузі в Бородінській громаді

Таблиця 2.2

SWOT-аналіз впровадження спеціалізованих видів туризму на території Бородінської громади

Фактори	Сильні сторони	Слабкі сторони	Можливості	Загрози
Природні ресурси	Мальовничість природи	Недостатньо розвинена туристична інфраструктура	Розвиток екотуризму та пригодницького туризму	Посилення антропогенного впливу на природу
Культурна спадщина	Багата історія та культурні традиції	Недостатня промоція культурних цінностей	Організація культурних заходів та фестивалів	Економічна нестабільність
Локація	Зручне розташування для туристів з інших місць	Відсутність зручних транспортних зв'язків	Реклама та маркетингові кампанії	Нестабільна геополітична ситуація в країні

Зважаючи на SWOT-аналіз для впровадження спеціалізованих видів туризму на території Бородінської громади, можна зробити наступні висновки: Бородінська громада має значний потенціал у відношенні до природних краєвидів і культурної спадщини, що може стати привабливою точкою для туристів, особливо для екотуризму та культурних маршрутів; відсутність інфраструктури та ефективної промоції є перешкодами для привертання туристів. Інвестиції в розвиток туристичної інфраструктури та активна маркетингова кампанія можуть вирішити ці проблеми; розширення туристичних послуг, організація культурних заходів та рекламні кампанії можуть залучити нових відвідувачів і збільшити туристичний потік в регіон; потенційні загрози включають погіршення стану навколишнього середовища та економічну нестабільність, що може вплинути на туристичну активність. Проте, за належного планування та управління, ці загрози можуть бути мінімізовані.

Отже, розвиток туризму на території Бородінської громади може бути успішним за умови усунення слабких сторін та використання потенціалу сильних сторін, використання можливостей розвитку та вирішення можливих загроз. Це може призвести до збільшення туристичного потоку, підвищення доходів і покращення загального економічного розвитку регіону.

Бородінська громада відома своєю багатонаціональною структурою. Ця громада включає в себе представників різних етнічних груп, зокрема болгар, гагаузів, українців, молдаван та інших. Мультинаціональність Бородінської громади є значним ресурсом для розвитку туристичної індустрії, адже вона надає можливість презентувати багатокультурну спадщину, кулінарні традиції, фестивалі та звичаї одеської області.

Архітектура та історичні пам'ятки громади є важливою складовою її туристичного потенціалу. Відвідувачі можуть ознайомитися з церквами, що відображають культурні традиції. Історичні будівлі 19-20 століття демонструють цікаві архітектурні стилі різних етнічних груп. Музей історії Бородінської громади, який в перспективі буде створено, зможе допомогти дізнатися більше про її багатокультурне сьогодення та минуле. Крім того, громада відома своїми культурними заходами. Національні свята, присвячені болгарській, гагаузській та іншим культурам, включають традиційні танці, музику та ремесла. Міжнародний культурно-гастрономічний фестиваль який буде створено в майбутньому – буде об'єднувати в собі різні етнічні групи та презентувати багатогранність культури через мистецтво, кулінарію та інші форми.

Гастрономічний туризм є ще одним важливим фактором туристичного потенціалу Бородінської територіальної громади. Місцева кухня включає болгарські страви (баніца, кебабчета, шопський салат), гагаузські делікатеси (курт, каварма, баклава) та традиційні українські (борщі, вареники, пироги). Створення кулінарних фестивалів, такі як дні національної кухні, дозволять туристам спробувати різноманітні страви та навчитися їх готувати.

Гастрономічні тури можуть включати в себе відвідування місць на території Бородінської громади з дегустаціями традиційних страв [22].

Виробництво крафтових вин на території громади також сприяє розвитку туризму. На території Бородінської громади виробляють крафтові вина з місцевих сортів винограду. Дегустації вин та організація турів на виноробні дозволять туристам ознайомитися з процесом виготовлення вина та насолодитися його смаком. На території можна впровадити щорічні винні фестивалі які будуть присвячені місцевим винам, та надати споживачу туристичних послуг можливість скуштувати продукцію та придбати її [23].

Екотуризм та агротуризм є ще однією привабливою складовою туристичного потенціалу громади. Відвідування сільськогосподарських ферм надає можливість побачити процес вирощування традиційних культур і навіть взяти участь у зборі врожаю. Дегустація свіжих овочів, фруктів та інших продуктів додає унікальності цьому досвіду. Природні ландшафти громади, такі як заповідник та зелені зони, можуть пропонувати туристам екскурсії та активний відпочинок на свіжому повітрі: прогулянки, риболовлю, кемпінг та інші види активностей [24].

Для реалізації туристичного потенціалу Бородінської громади необхідно інвестувати в інфраструктуру та маркетинг. Покращення транспортної доступності, розвиток доріг та транспорту для зручності туристів, будівництво нових готелів та облаштування місць для проживання сприятимуть збільшенню туристичних потоків. Активне просування туристичних можливостей громади через соціальні медіа та інтернет-платформи, а також співпраця з туристичними агентствами для організації спеціалізованих турів та екскурсій дозволить залучити більше відвідувачів.

Таким чином, мультинаціональність Бородінської громади є важливим фактором, що сприяє розвитку її туристичного потенціалу. Використання багатокультурної спадщини, кулінарних традицій та природних ресурсів дозволяє створити унікальні туристичні пропозиції, які залучають туристів і сприяють економічному розвитку громади.

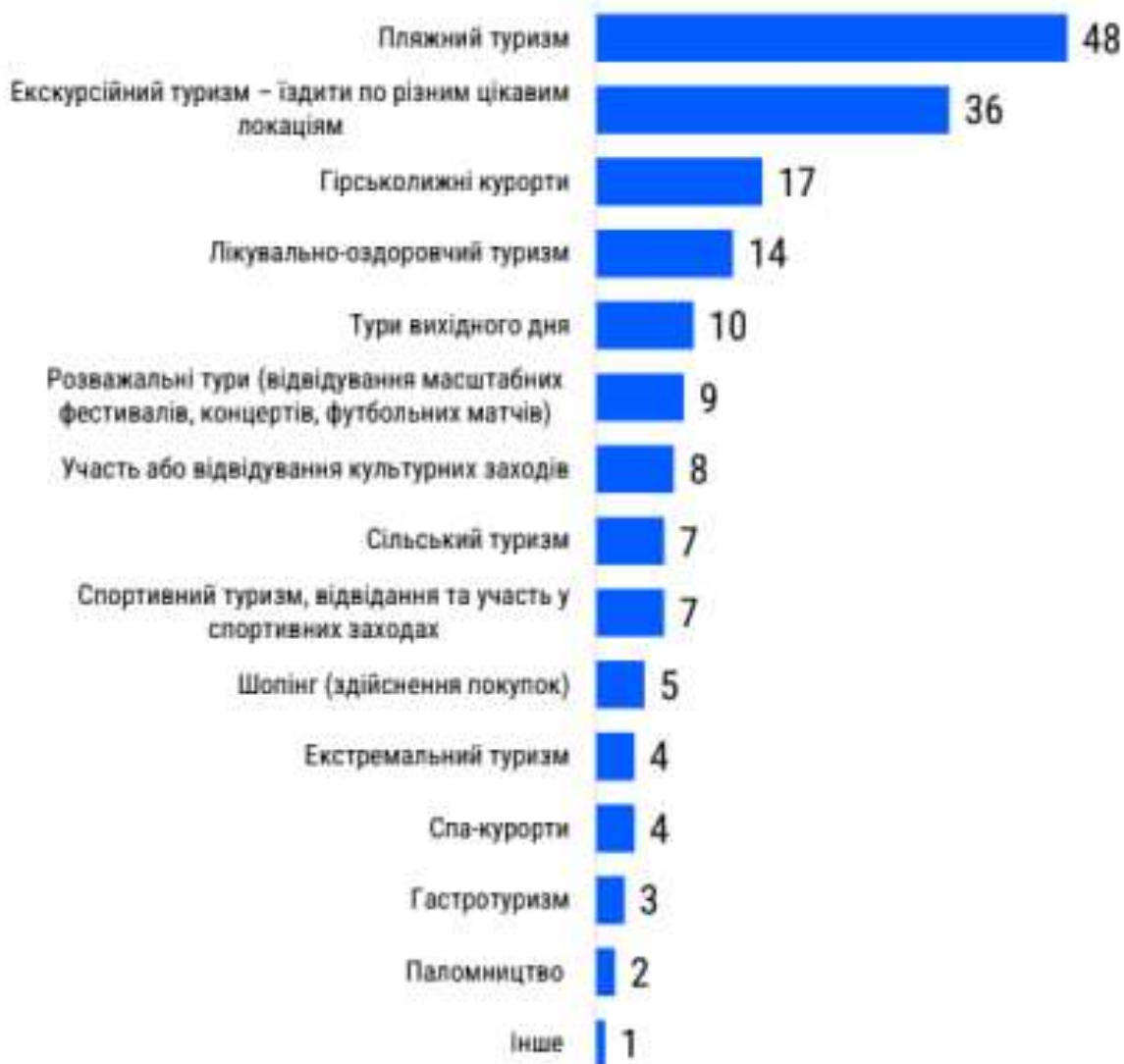

Рис. 2.2 Види відпочинку яким надають увагу в Україні (%) [14]

Згідно з наведеним графіком, пляжний туризм наразі виявляється найбільш актуальним у порівнянні з іншими видами туризму. На другому місці за кількістю відсотків розташований екскурсійний туризм, який, за умови його запровадження, може бути успішно впроваджений в територіальній громаді Бородінської. Додатково, для стимулювання розвитку туризму в цій територіальній громаді можуть бути використані такі напрями, як сільський туризм, гастротуризм і релігійний туризм. Останній, зокрема, має потенціал через наявність значної кількості святих місць на території Бородінської громади.

2.2 Перешкоди та виклики впровадження спеціалізованих видів туризму на території Бородінської громади

Розвиток туристичної сфери послуг в Україні, зокрема в Одеському регіоні, стикається з низкою суттєвих проблем, які зосереджені в площині інституційного середовища. Інституційне середовище включає фінансові, політичні та соціально-правові правила й організації, які впливають на економічні суб'єкти і суспільство загалом.

Основні проблеми розвитку туристичної галузі Одеського регіону полягають у недосконалій законодавчій та нормативно-правовій базі, що включає невідповідність і застарілість законодавства у сфері туризму, відсутність чітких правових рамок для інвестицій і розвитку туристичних об'єктів. Недостатній рівень розвитку туристичної інфраструктури виявляється у невідповідній якості доріг і транспортної інфраструктури, відсутності належних умов для комфортного перебування туристів, таких як готелі, ресторани та зони відпочинку. Незадовільний стан туристичних об'єктів, багато з яких потребують ремонту та модернізації, стримує зростання туристичних відвідувань. Недостатня кількість відновлених та привабливих туристичних маршрутів також є проблемою. Недостатня забезпеченість професійними кадрами в галузі туризму виражається у відсутності належної підготовки і перепідготовки кадрів, низькому рівні кваліфікації працівників, що негативно впливає на якість туристичних послуг. Відсутність сучасної методології статистичного спостереження у галузі туризму та готельного господарства, недостатнє збирання та аналіз даних про туристичні потоки та діяльність готелів, а також відсутність сучасних методів оцінки ефективності туристичної галузі доповнюють картину проблем [25].

Головною проблемою розвитку туристичної інфраструктури Одеської області є відсутність системної підтримки та комплексного підходу до розбудови туристичної інфраструктури. Це включає не впровадження кластерного та єдиного концептуального підходу в формуванні та просуванні

туристичних продуктів регіону, недостатній розвиток наявного туристичного потенціалу, який міг би зробити регіон одним з найперспективніших в Україні [26].

Для поліпшення ситуації необхідно реформувати законодавчу базу, розробити нові та адаптувати існуючі закони відповідно до сучасних вимог туристичної галузі. Розвиток інфраструктури вимагає інвестування в ремонт та модернізацію транспортних шляхів, готелів та інших туристичних об'єктів, створення нових туристичних маршрутів та покращення умов для туристів. Покращення стану туристичних об'єктів потребує фінансування та проведення реставраційних робіт на об'єктах культурної спадщини, залучення приватного сектору до збереження та популяризації історичних пам'яток. Підготовка кадрів повинна включати впровадження освітніх програм і тренінгів для підвищення кваліфікації працівників у сфері туризму. Вдосконалення статистичних методів вимагає впровадження сучасних технологій та методик збору і аналізу даних для моніторингу стану туристичної галузі. Комплексний підхід до вирішення цих проблем дозволить значно покращити стан туристичної сфери в Одеському регіоні та зробити його привабливішим для відвідувачів.

Нестабільна геополітична ситуація в Україні, зокрема військовий стан у країні, значно обмежує розвиток туристичного потенціалу Одеської області. Одеса, відома своїм багатим культурним спадком, красивими пляжами та живим культурним життям, у мирний час приваблювала туристів з усього світу. Однак, з початком військових дій на сході України та згодом повномасштабним вторгненням Росії в Україну, туристична галузь Одеської області зазнала суттєвих втрат [27].

Військові дії та загроза безпеці безпосередньо впливають на безпеку споживачів туристичних послуг, тобто туристів. З огляду на нестабільну ситуацію, іноземні уряди часто видають попередження своїм громадянам про небезпеку подорожей до України. Наприклад, Державний департамент США та інші міжнародні організації часто оновлюють свої рекомендації щодо

уникнення поїздок до регіонів, де відбуваються активні бойові дії або є високий рівень терористичної загрози.

Наслідком цих попереджень і загальної нестабільності є значне зниження потоку туристів. Потенційні відвідувачі бояться приїжджати до регіону, який може бути небезпечним для їхнього життя і здоров'я. Це особливо стосується іноземних туристів, які в інших умовах могли б бути основним джерелом доходів для місцевих готелів, ресторанів, музеїв та інших туристичних об'єктів.

Така ситуація значно ускладнює приваблення інвестицій у туристичну галузь. Потенційні інвестори також остерігаються вкладати кошти в регіон з високим рівнем ризику. Інвестиції в будівництво нових готелів, розвиток інфраструктури, організацію культурних заходів і покращення туристичних об'єктів стають менш привабливими через невизначеність і ризик втрат. Інвестори, зазвичай, шукають стабільні та безпечні регіони для своїх вкладень, де є чіткі перспективи повернення інвестицій і отримання прибутків.

Зменшення туристичного потоку та інвестицій також впливає на економіку регіону. Туристична галузь зазвичай забезпечує робочі місця для місцевого населення та стимулює розвиток суміжних секторів економіки, таких як транспорт, роздрібна торгівля, гастрономія тощо. Зниження активності в туристичному секторі призводить до скорочення робочих місць і зменшення доходів для місцевого бізнесу [28].

Таким чином, нестабільна геополітична ситуація в Україні, зокрема військовий стан, суттєво обмежує розвиток туристичного потенціалу Одеської області. Військові дії та загроза безпеці туристів знижують потік відвідувачів, ускладнюють приваблення інвестицій та негативно впливають на економіку регіону. Для відновлення туристичної галузі в Одеській області необхідно забезпечити стабільність і безпеку, що дозволить знову залучити туристів та інвесторів.

Таблиця 2.3

Перешкоди впровадження спеціалізованих видів туризму на території
Бородінської громади під час війни

Категорія перешкод	Опис
Безпеківі ризики	Постійна загроза військових дій
	Небезпека мінування територій
	Ризик випадкових обстрілів і атак
Зниження туристичного потоку	Туристи уникають небезпечних регіонів
	Негативний імідж регіону через новини про військовий конфлікт
Інфраструктурні проблеми	Пошкодження та руйнування доріг, мостів та інших об'єктів інфраструктури
	Недостатнє фінансування для відновлення та розвитку туристичної інфраструктури
Інвестиційні бар'єри	Високі ризики для інвесторів через нестабільну ситуацію
	Відсутність страхування інвестицій у зонах конфлікту
Адміністративні труднощі	Складнощі з отриманням дозволів та ліцензій через дестабілізацію роботи державних установ
	Відсутність чітких правових норм для роботи в умовах військового стану
Соціальні та психологічні фактори	Психологічний тиск і стрес у місцевого населення та туристів
	Низька мотивація місцевих підприємців для розвитку туристичних послуг в умовах війни
Економічні труднощі	Зниження доходів населення, що впливає на попит на туристичні послуги
	Збільшення вартості товарів і послуг через економічну нестабільність
Проблеми з кадрами	Відтік кваліфікованих кадрів з небезпечних регіонів
	Відсутність можливостей для навчання і перепідготовки кадрів у сфері туризму під час військового конфлікту
Екологічні ризики	Пошкодження природних ресурсів через військові дії
	Забруднення територій, що впливає на привабливість екотуризму
Маркетингові проблеми	Складнощі з просуванням туристичних продуктів у регіонах, які сприймаються як небезпечні
	Відсутність ефективних маркетингових кампаній, спрямованих на збереження іміджу регіону як туристично привабливого

Впровадження спеціалізованих видів туризму в сільській місцевості Одеської області під час військового стану стикається з численними

перешкодами. Основні проблеми включають безпекові ризики, зниження туристичного потоку, інфраструктурні проблеми, інвестиційні бар'єри, адміністративні труднощі, соціальні та психологічні фактори, економічні труднощі, проблеми з кадрами, екологічні ризики та маркетингові проблеми [29].

Безпекові ризики, зокрема загроза військових дій і мінування територій, безпосередньо впливають на безпеку туристів, знижуючи їх бажання відвідувати регіон. Це призводить до значного зменшення туристичного потоку і погіршення іміджу регіону. Інфраструктурні проблеми, як-от пошкодження доріг та інших об'єктів, ускладнюють доступ до туристичних місць і потребують значних інвестицій для відновлення. Інвестори ж остерігаються вкладати кошти через високі ризики, пов'язані з військовим конфліктом. Адміністративні труднощі та відсутність чітких правових норм ускладнюють отримання необхідних дозволів і ліцензій, тоді як психологічний тиск і стрес впливають на мотивацію місцевих підприємців. Економічні труднощі, зокрема зниження доходів населення і зростання вартості товарів та послуг, додатково ускладнюють розвиток туризму. Відтік кваліфікованих кадрів і відсутність можливостей для їх навчання та перепідготовки погіршують якість туристичних послуг. Екологічні ризики, такі як пошкодження природних ресурсів і забруднення територій, знижують привабливість екотуризму. Маркетингові проблеми, зокрема складнощі з просуванням туристичних продуктів, також впливають на привабливість регіону для туристів.

Комплексний підхід до вирішення цих проблем, включаючи стабілізацію геополітичної ситуації, реформування законодавчої бази, розвиток інфраструктури, покращення стану туристичних об'єктів, підготовку кадрів та вдосконалення маркетингових стратегій, дозволить значно покращити стан туристичної сфери в Одеському регіоні та зробити його привабливішим для відвідувачів навіть в умовах військового стану.

2.3 Пропозиції щодо розвитку спеціальних видів туризму в межах Бородінської територіальної громади

На території Бородінської територіальної громади, в одному з сіл, існує чудова можливість створення музею, який би відобразив багатонаціональний склад та унікальність цієї території. Цей музей міг би стати центром, де представлені б фотографії, артефакти, різноманітні виставки та інші матеріали, що розкривають багатство культурного та етнічного різноманіття села та його навколишніх територій. Музей може включати в себе експозиції про традиції, обряди, мови, культурні звичаї та спадщину різних національностей, що проживають на цій території. Також він може висвітлювати історичні події, що відбувалися тут, спільні досягнення та взаємодію різних етнічних груп. Створення такого музею сприятиме не лише збереженню історії та культурної спадщини регіону, але й підвищить свідомість громадян про багатство та різноманітність свого оточення. Крім того, цей музей може стати важливим туристичним об'єктом, який приверне увагу відвідувачів з усього світу і сприятиме розвитку сільського туризму в громаді.

Гарним прикладом для створення мультинаціонального музею в Бородінській громаді може бути Музей української діаспори. Цей музей відображає різноманітність та багатство культурних та історичних аспектів української діаспори по всьому світу. Він пропонує відвідувачам унікальну можливість дізнатися про внесок українців у різні сфери життя та культури у різних країнах, а також про їхні зв'язки з рідною Україною. Такий музей може стати не лише місцем пізнання та вивчення історії та культури різних національностей, але й центром співпраці та взаєморозуміння між різними громадами [30].

Музей української діаспори пропонує подорож у минуле та культурну спадщину українців у всьому світі: від перших мандрівників у кінці XIX

століття до членів третьої хвилі еміграції, які залишили батьківщину під час Другої світової війни, а також їхніх нащадків.

Рис. 2.3 Музей української діаспори, м. Київ

Музей, розташований у київській садибі з багатовіковою історією, був відкритий 29 травня 1999 року. Початково він функціонував як Музей культурної спадщини, що був частиною Музею історії міста Києва до 2015 року. За ініціативою директорки Оксани Підсухи та наукового колективу у 2015 році музей було перейменовано на Музей української діаспори. Місія музею полягає в збереженні, дослідженні та популяризації історії та культурної спадщини тих, хто виїхав з України, розглядаючи їх як важливу частину національної історії та культури. Основною метою діяльності музею є поширення знань про історію еміграції з України, визначних постатей українців у всьому світі та роль українських закордонних установ у боротьбі за незалежність країни. Також музей ставить перед собою завдання зберегти українські традиції та сприяти розвитку національної культури, а також сприяти формуванню позитивного іміджу України за її межами. Основними фондами Музею стали колекції творів українських митців з різних країн світу, які були передані закладу Національною Комісією з питань повернення в

Україну культурних цінностей. Ця комісія працювала з 1992 по 1999 рік, очолювана О. К. Федорук. Завдяки діяльності цієї комісії у фонди музею потрапили колекції видатних українських американських художників, таких як Людмила Морозова та Олекса Булавицький, а також твори українських митців з Австралії та представників династії Кричевських та інших. Новий етап у формуванні колекції розпочався у 2015 році. Активний контакт музею з українськими закордонними інституціями та окремими представниками діаспори значно розширив колекцію музею [30].

Бородінська громада може створити музей, подібний до Музею української діаспори, шляхом впровадження наступних кроків:

1. Дослідження та збір інформації: Проведення досліджень та збір історичних та культурних матеріалів про різноманітні аспекти життя та діяльності місцевих громадян, які живуть або жили за кордоном.
2. Створення експозицій: Розроблення експозицій, які відображають історію, культуру, традиції та досягнення українців у різних країнах світу.
3. Залучення співробітників та експертів: Залучення істориків, архівістів, кураторів та інших експертів для планування та створення експозицій.
4. Створення партнерств: Встановлення партнерських відносин із музеями, культурними центрами та організаціями за кордоном для обміну інформацією та експонатами.
5. Привернення уваги громади: Проведення просвітницької роботи серед місцевих жителів для залучення їх інтересу до проекту та підтримки музею.

У музеї української діаспори можна перейняти деякі ідеї та практики, зокрема:

1. Експозиції про життя українців за кордоном: Подібні експозиції можуть відображати історії успіху, традиції та звичаї українських співвітчизників у світі.
2. Використання інтерактивних технологій: Можна використовувати інтерактивні відеоролики, віртуальні тури та інші технології для привертання уваги відвідувачів.

3. Організація освітніх програм: Музей може створити програми для навчання мови, культурного обміну та інших освітніх заходів, спрямованих на підвищення усвідомленості про українську діаспору.
4. Створення місця для спілкування: Музей може служити не лише як місце для вивчення історії, але й як центр для зустрічей, дискусій та обміну думками між представниками різних культур та національностей.

Отже, для створення музею, аналогічного до музею української діаспори, в Бородінській громаді потрібно провести дослідження, розробити експозиції, залучити експертів, встановити партнерство, привернути увагу громади та використати позитивний досвід інших музеїв. Це допоможе відобразити культурне різноманіття та внести вклад у зміцнення співробітництва.

Музей толерантності у Франкфурті (Museum für Toleranz) був заснований з метою відзначення та підтримки принципу толерантності у сучасному суспільстві. Офіційне відкриття музею відбулося у 2010 році. Його місія полягає у створенні платформи для вивчення та розуміння різноманітних аспектів толерантності: від історичних подій до філософських та соціальних поглядів. Музей розглядає толерантність як важливий елемент сучасного суспільства, який сприяє гармонійному співіснуванню різних культур, національностей та віросповідань. Експозиції музею охоплюють широкий спектр тем, від історичних прикладів толерантності та нетерпимості до сучасних проблем та викликів [31].

Музей створює можливості для діалогу та обміну думками між відвідувачами різних культур та поглядів, сприяючи розумінню та поваги до інших. Музей толерантності у Франкфурті є важливим культурним центром, який сприяє будівництву відкритого, толерантного та рівноправного суспільства на основі принципів взаємоповаги, рівності та взаєморозуміння.

Музей толерантності у Франкфурті може служити ще одним важливим прикладом для створення музею в Бородінській громаді. Його успішна робота та місія сприяють розумінню та підтримці принципів толерантності,

взаєморозуміння та взаємоповаги серед різних культур та національностей. Експозиції та освітні програми музею стимулюють діалог між різними спільнотами, сприяючи формуванню гармонійного суспільства на основі толерантності та різноманітності. Використання досвіду та ідей з такого музею може допомогти в розробці та втіленні подібного проекту в Бородінській громаді, сприяючи підтримці культурного різноманіття та взаєморозуміння у громаді та за її межами.

Музей в Бородінській громаді може розглядати можливість створення віртуальних турів, щоб забезпечити доступ до своїх експозицій з будь-якого куточка світу. Це може бути здійснене через інтерактивні веб-сайти, де відвідувачі матимуть можливість вивчати історію мультинаціональності громади, розділи та експонати музею за допомогою віртуальних екскурсій та мультимедійних матеріалів. Це не лише розширить аудиторію музею, але й надасть можливість людям з різних країн та культур вивчати та розуміти історію та культурне спадщина громади. Такий підхід дозволить музею виконувати свою місію просвітницької роботи та сприятиме популяризації та збереженню культурної спадщини громади на міжнародному рівні.

Розвиток спеціалізованих видів туризму на території Бородінської громади має значний потенціал для залучення туристів з різними інтересами. Планується реалізація кількох ключових ініціатив, що можуть значно підвищити туристичну привабливість регіону.

Одним із важливих кроків є відкриття дегустаційної зали на винзаводі «Старий Манзир». Цей завод вже відомий своїми якісними винами, що мають виражений локальний характер. Відвідувачі матимуть можливість не лише дегустувати найкращі зразки місцевих вин, але й насолоджуватися стравами місцевої кухні, яка поєднує болгарські, молдавські, єврейські, німецькі та румунські кулінарні традиції. Це створює унікальне гастрономічне враження, яке стане незабутнім для кожного туриста.

Додатково, на території винного заводу вирощують мисливських собак англійської породи, які спеціалізуються на полюванні на дичину. Це може бути надзвичайно цікавим для туристів, які захоплюються полюванням, старовинними ремеслами та традиціями наших предків. Організація мисливських турів і демонстрацій полювання з собаками додасть ще один шар до туристичного досвіду, пропонуючи захоплюючі враження та можливість дізнатися більше про мисливські традиції.

Крім того, заплановано побудову макаронної фабрики, яка стане ще однією визначною атракцією для туристів. На фабриці відвідувачі зможуть ознайомитися з процесом виробництва макаронних виробів та взяти участь у майстер-класах, де зможуть навчитися готувати пасту за традиційними рецептами. Це додасть різноманіття до туристичної пропозиції села Лісне, роблячи його важливим центром культурного та гастрономічного туризму в регіоні.

Окрім цього, багата природа навколо села Лісне відкриває ще одну цікаву можливість для туристів – збір різнотрав'я. В межах Бородінської громади є безліч місць, де можна збирати лікарські рослини та ароматні трави, що використовуються в традиційній медицині та кулінарії. Організація екскурсій з професійними гідами, які розкажуть про властивості та використання різнотрав'я, може стати привабливою частиною туристичної програми. Це не лише збагатить знання відвідувачів, але й дозволить їм взяти додому частинку місцевої природи.

Завдяки таким різноманітним пропозиціям, Бородінська громада має всі шанси стати важливим центром культурного та гастрономічного туризму в регіоні. Атмосфера шляхетної старовини, цікаві об'єкти, такі як родовий маєток роду Стурдза, і багата природа створюють унікальне середовище для відпочинку та розваг, приваблюючи туристів з різних куточків країни та світу.

Висновок до розділу 2

Аналіз перспектив та перешкод впровадження спеціалізованих видів туризму на сільській території Бородінської громади свідчить про значний потенціал цього регіону для розвитку міжнародного туризму, але також виявляє ряд викликів, які потребують уваги та комплексного підходу до їх подолання. Перспективи розвитку спеціалізованих видів туризму на території Бородінської громади є обнадійливими. Громада має багатий природний та культурно-історичний ресурс, який може стати основою для розвитку екотуризму, агротуризму та культурно-історичного туризму. Зокрема, наявність унікальних ландшафтів, історичних пам'яток та традиційних ремесел створює можливості для створення різноманітних туристичних продуктів, здатних привабити міжнародних туристів.

Однак, існують перешкоди та виклики впровадження спеціалізованих видів туризму на цій території. Серед них виділяються недостатньо розвинена інфраструктура, брак досвіду у сфері міжнародного туризму серед місцевого населення та підприємців, а також недостатнє фінансування для розвитку туристичної інфраструктури та промоції. Важливо також врахувати екологічні виклики, що можуть виникнути при збільшенні потоку туристів, і потребу в збереженні природних та культурних ресурсів.

Серед запропонованих пропозицій особливої уваги заслуговує створення музею, який би відобразив багатонаціональний склад та унікальність цієї території. Цей музей міг би стати центром, де представлені фотографії, артефакти, різноманітні виставки та інші матеріали, що розкривають багатство культурного та етнічного різноманіття села та його навколишніх територій. Як приклад для створення музею було наведено Музей української діаспори, який демонструє, як можна ефективно представити культурну спадщину та етнічне розмаїття регіону.

Реалізація цих пропозицій може сприяти подоланню існуючих викликів та забезпечити стійкий розвиток міжнародного туризму.

РОЗДІЛ 3

Розробка та просування фестивалю «Буджакські перлини»

3.1 Основні відомості щодо актуальності розробки етно-гастро-винного фестивалю «Буджакські перлини» у с. Бородіно

Створення фестивалю у сільській місцевості є важливою та актуальною ініціативою з кількох причин. По-перше, фестивалі сприяють економічному розвитку місцевого бізнесу, залучаючи туристів і збільшуючи доходи закладів харчування, готелів, магазинів сувенірів та фермерів. По-друге, вони є платформою для демонстрації та збереження місцевих культурних традицій, ремесел, музики та гастрономії, що сприяє культурному збагаченню як місцевих жителів, так і туристів. По-третє, організація фестивалів сприяє зміцненню зв'язків між місцевими жителями, створюючи відчуття спільності та спільної мети. Крім того, сільські фестивалі можуть стати привабливими туристичними подіями, підвищуючи впізнаваність місцевості [32].

До фестивалю можуть бути залучені різні групи: місцеві жителі та громади як основні організатори та учасники, місцеві підприємства, що запропонують свої послуги та продукти, волонтери, які допоможуть в організації та проведенні заходу, туристичні агентства для просування фестивалю та залучення туристів, місцеві та регіональні органи влади для забезпечення підтримки та фінансування, а також медіа та інфлюенсери для висвітлення події та залучення більшої кількості відвідувачів.

Однак, існують і значні перешкоди та виклики. Організація фестивалю вимагає значних фінансових ресурсів для покриття витрат на логістику, рекламу, обладнання та оплату праці. Відсутність необхідної інфраструктури, такої як дороги, готелі, туалети та медичні заклади, може стати серйозною перешкодою. Логістика та організація транспорту для учасників та відвідувачів, забезпечення доступності місця проведення фестивалю також є викликами. Фестивалі, що проводяться на відкритому повітрі, залежать від

погоди, яка може вплинути на відвідуваність та проведення заходів. Недостатнє просування фестивалю може призвести до низької відвідуваності, тому важливо мати добре розроблену маркетингову стратегію. Забезпечення безпеки учасників та відвідувачів, відповідність заходів місцевим законам, а також координація між різними учасниками та партнерами, планування та управління заходом вимагають значних організаційних зусиль та досвіду.

Незважаючи на ці виклики, успішне проведення фестивалю може мати значні переваги для сільської місцевості, сприяючи її економічному, культурному та соціальному розвитку.

Таблиця 3.1

Виклики, перешкоди та переваги створення етно-гастро-винного фестивалю «Буджакські перлини» у селі Бородіно

Виклики	Перешкоди	Переваги
Необхідність забезпечення достатніх фінансових ресурсів для організації та проведення фестивалю	Відсутність необхідної інфраструктури, такої як дороги, парковки, туалети, медичні заклади та інше	Пропаганда та збереження місцевих традицій, культури та гастрономії, презентація місцевих страв та вин
Організація транспорту для учасників та відвідувачів, забезпечення достатньої доступності місця проведення фестивалю, управління трафіком та паркуванням	Залежність від погоди, яка може вплинути на відвідуваність та комфорт проведення заходів	Залучення уваги туристів, які зацікавлені у нових культурних враженнях та гастрономічних досвідах
Координація роботи різних команд та партнерів, планування та управління заходом, вирішення конфліктних ситуацій та несподіваних проблем	Недостатня просування та реклама фестивалю можуть призвести до низької відвідуваності. Важливо мати ефективну маркетингову стратегію та розроблену компанію просування	Можливість співпраці з місцевими підприємствами, виноробнями, майстернями та іншими структурами для спільного просування та організації заходів

Створення етно-гастро-винного фестивалю «Буджакські перлини» у селі Бородіно стикається з рядом викликів та перешкод, таких як фінансування,

інфраструктура, погодні умови та організаційні виклики. Проте цей фестиваль має значні переваги, такі як пропаганда та збереження місцевих культурних традицій, привертання туристів із зацікавленістю у нових гастрономічних досвідах, а також можливість співпраці з місцевими підприємствами та іншими структурами для спільного просування та організації заходів.

Розробка етно-гастро-винного фестивалю «Буджакські перлини» у с. Бородіно є актуальною з кількох причин. По-перше, село Бородіно, розташоване в історичному регіоні Буджак, відоме своєю мультинаціональною історією та культурною спадщиною, де мирно співіснують різні етнічні групи, зокрема болгари, гагаузи, українці та молдовани. Місцеві традиції, ремесла, музика та танці, а також гастрономічні особливості створюють унікальну атмосферу, яка може привабити туристів, зацікавлених у культурному туризмі.

Організація фестивалю сприятиме розвитку місцевих підприємств, таких як виноробні та виробники місцевих продуктів, а також залученню інвестицій у туристичну інфраструктуру регіону. Поєднання етнічної культури з гастрономією і виноробством є привабливим форматом для туристів, зацікавлених у нових культурних і кулінарних враженнях. Буджак відомий своїми виноградниками та традиціями виноробства, і фестиваль може стати частиною винних маршрутів регіону, привертаючи любителів ено-гастрономічного туризму.

Фестиваль може стати брендом, який асоціюватиметься з якісним відпочинком, культурним обміном та унікальними гастрономічними досвідами. Залучення медіа, блогерів та інфлюенсерів допоможе підвищити впізнаваність села Бородіно та регіону Буджак на національному та міжнародному рівнях.

Окрім цього, фестиваль сприятиме соціальній згуртованості та зміцненню міжетнічних зв'язків у регіоні. Проведення майстер-класів з кулінарії, виноробства та традиційних ремесел сприятиме передачі знань та вмінь між поколіннями.

Клімат Буджаку дозволяє провести фестиваль під відкритим небом, що збільшує його привабливість для туристів. Оптимальним часом для проведення заходу є кінець літа – початок осені, період збору врожаю винограду і сезонних продуктів, що створює сприятливі умови для проведення заходу на свіжому повітрі.

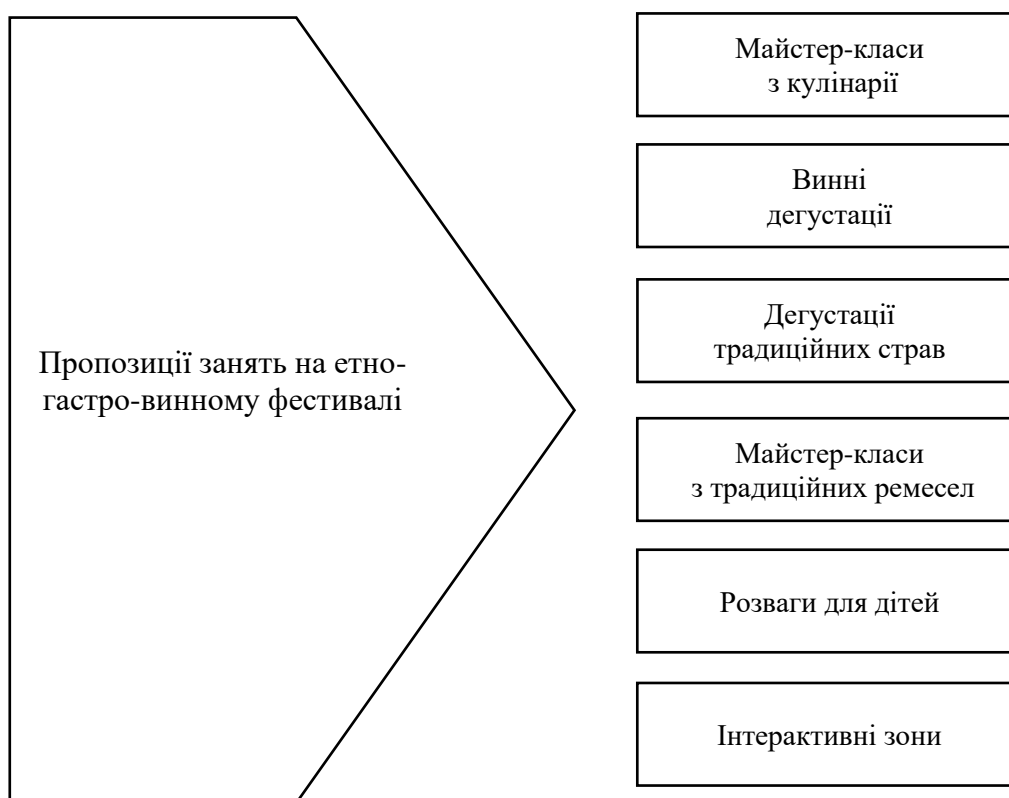

Рис. 3.1 Пропозиції занять на фестивалі

Таким чином, розробка та проведення етно-гастро-винного фестивалю «Буджакські перлини» у с. Бородіно має високу актуальність з огляду на культурний, економічний, туристичний та соціальний потенціал регіону. Фестиваль сприятиме розвитку місцевого бізнесу, залученню туристів, що в

цілому позитивно вплине на соціально-економічний розвиток Бородінської громади.

Фестивалі створені з різними цілями і мають значний вплив на культуру, економіку та суспільство. Вони відзначають історичні, релігійні та культурні події, сприяють збереженню традицій і передаванню культурної спадщини від покоління до покоління. Такі заходи підтримують національну ідентичність і зберігають культурні звичаї [33].

Фестивалі також сприяють соціальній інтеграції та спілкуванню, збираючи разом людей різного віку, соціального статусу та культурного походження, що створює можливості для зміцнення соціальних зв'язків і почуття спільноти. Вони забезпечують розваги та відпочинок, дозволяючи людям відволіктися від буденності та насолодитися часом з друзями та родиною [33].

Економічний вплив фестивалів теж значний, оскільки вони залучають туристів, що призводить до зростання доходів місцевого бізнесу, створює робочі місця і стимулює місцеву економіку. Великі фестивалі можуть приносити прибуток не лише на місцевому, але й на національному рівні.

Через фестивалі люди можуть дізнаватися нове про інші культури, мистецтва, екологію, науку та багато іншого, оскільки такі заходи часто включають лекції, майстер-класи, виставки та інші освітні активності, що підвищують обізнаність учасників у різних сферах.

Крім того, фестивалі надають платформу для артистів, музикантів, письменників і інших творчих людей, де вони можуть представити свої роботи широкій аудиторії, що стимулює розвиток творчих індустрій та надає можливість митцям для професійного зростання. Загалом, фестивалі є важливими подіями, які сприяють збереженню культурної спадщини, соціальному розвитку, економічному процвітанню та підвищенню рівня обізнаності і освіти в суспільстві.

3.2 Концепція та програмні заходи фестивалю «Буджакські перлини»

Концепція фестивалю «Буджакські перлини». Фестиваль «Буджакські перлини» у с. Бородіно має на меті відобразити мультинаціональність Бородінської громади, зосереджуючи увагу на багатій історії та культурних традиціях різних етнічних груп регіону.

Особливу увагу буде приділено зв'язку села Лісне з княгинею Стурдза, що додасть фестивалю царського румунського колориту. Етнічне розмаїття буде представлене через музику, танці, ремесла та національну кухню болгар, гагаузів, українців, молдован та інших етнічних груп. Традиційні ремесла, такі як ткацтво, гончарство, вишивка та виготовлення ляльок мотанок будуть демонструватися на майстер-класах.

Подорожуючи стежками княгині Стурдза, ви зможете скуштувати страви, що мають багато вікових традицій. Велич молдавсько-румунської історії на цій території буде відтворено через спеціальні виставки та театралізовані вистави, присвячені життю та діяльності княгині Стурдза. Вишукана румунська кухня буде представлена такими стравами, як *Ciorbă de burtă* (суп з рубців), *Sarmale* (голубці з капусти або виноградного листя), *Mititei* (маленькі ковбаски з м'ясного фаршу) та *Papanasi* (смажені сирні пончики зі сметаною та варенням). Також відвідувачі зможуть насолодитися дегустаціями місцевих вин та традиційних напоїв, таких як *Țuică*.

Рис. 3.2 Традиційний румунський суп *Ciorbă de burtă*

Ciorbă de burtă – це традиційний румунський суп, який готується з яловичих рубців (шлунку). Цей суп є популярною стравою у румунській кухні відомий своїм насиченим, трохи кислуватим смаком і кремовою консистенцією [34].

Рис. 3.3 Традиційна румунська Sarmale

Sarmale – це традиційна страва румунської кухні, складається з фаршированих листків капусти або виноградного листя, заповнених сумішшю м'яса (зазвичай свинини або яловичини), рису, цибулі та спецій [35].

Рис. 3.4 Традиційні румунські ковбаски Mititei

Mititei або mici — це традиційні румунські ковбаски, зроблені з суміші м'яса, які зазвичай готують на грилі [36].

Рис. 3.5 Традиційні румунські десертні пончики Rapanasi

Rapanasi – це традиційні румунські десертні пончики, зроблені з сиру, які подаються зі сметаною та джемом. Вони відрізняються своїм ніжним смаком та особливою текстурою, завдяки використанню свіжого сиру в тісті [37].

Рис. 3.6 Традиційний румунський міцний алкогольний напій Țuică

Țuică – це традиційний румунський міцний алкогольний напій, виготовлений зі слив. Вміст алкоголю в Țuică може варіюватися, але зазвичай він становить близько 40-50%. Це напій, який має давню історію і часто вживається під час різних святкових подій та фестивалів у Румунії [38].

Окрім цього, на фестивалі будуть організовані гастрономічні зони з дегустаціями традиційних страв різних етнічних груп, кожна зона буде оформлена відповідно до національних особливостей. Кулінарні майстер-класи дозволять відвідувачам не лише спостерігати за приготуванням страв, але й брати участь у процесі.

Історичні та культурні заходи включатимуть екскурсії до історичних місць, пов'язаних з княгинею Стурдза та іншими історично-культурними місцями регіону, а також будуть проводитися лекції на теми історії, культури та розвитку Буджаку. Театральні вистави та сценки відтворюватимуть деякі історичні події.

Фестиваль також пропонуватиме розважальні та інтерактивні зони, включаючи концерти місцевих виконавців та відомих музичних гуртів.

Дитячі зони з ігровими майданчиками, аніматорами, майстер-класами та конкурсами для дітей зроблять фестиваль цікавим для сімейного відпочинку.

Спортивні заходи, такі як велотури, кінні прогулянки та інші активні розваги, сприятимуть залученню широкої аудиторії.

Особливу увагу буде приділено екології фестивалю. Використання екологічно чистих матеріалів та мінімізація відходів будуть основними принципами організації. Майстер-класи з екології навчатимуть відвідувачів екологічному способу життя та збереженню природних ресурсів не тільки в Бородінській громаді, а й у навколишній середі, що оточує нас кожен день.

Фестиваль «Буджакські перлини» стане не лише святом культурного різноманіття, а й важливою подією для збереження історичної пам'яті про княгиню Стурдза. Також, фестиваль має на меті не лише розважити відвідувачів, але й глибше ознайомити їх з культурним багатством та гастрономічними традиціями регіону.

Завдяки багатій програмі, що включає кулінарні, культурні та освітні заходи, фестиваль приверне увагу туристів та сприятиме розвитку місцевої громади національному та міжнародному рівнях.

Таблиця 3.2

Програма фестивалю «Буджакські перлини»

Час	Захід	Опис
09:00 10:00	Відкриття фестивалю	Привітання від організаторів, урочисте відкриття з виступами місцевих музичних колективів
10:00 11:00	Екскурсія до музею	Відвідування місцевого музею, знайомство з історією та культурою Бородінської громади
11:00 13:00	Екскурсія по місцевості Бородінської громади	Подорож по визначних місцях громади, знайомство з культурними та історичними пам'ятками
13:00 13:30	Перерва	Перерва для відпочинку та підготовки до наступних заходів
13:30 15:30	Кулінарні демонстрації та дегустація страв	Представлення традиційних страв етнічних груп, кулінарні майстер-класи, дегустація страв
15:30 16:00	Перерва	Перерва для відпочинку перед наступною екскурсією
16:00 18:30	Екскурсія до с. Лісне	Подорож до маєтку княгині Стурдза в с. Лісне, знайомство з румунським колоритом
18:30 19:00	Перерва	Перерва перед заключним концертом
19:00 20:00	Заключний концерт та нагородження	Завершальний концерт, нагородження переможців конкурсів та учасників майстер-класів, заключне слово

Фестиваль «Буджакські перлини» у селі Бородіно відбудеться у кінці серпня, в останню неділю місяця, з метою відобразити мультинаціональність Бородінської громади, зосереджуючи увагу на багатій історії та культурних традиціях різних етнічних груп регіону. Особливу увагу буде приділено зв'язку села Лісне з княгинею Стурдза, що додасть фестивалю царського румунського колориту. Етнічне розмаїття буде представлене через музику, танці, ремесла та національну кухню болгар, гагаузів, українців, молдован та інших етнічних груп.

Фестиваль розпочнеться о 09:00 з урочистого відкриття на головній сцені, де організатори привітають гостей, а місцеві музичні колективи виступлять з вітальними номерами.

З 10:00 до 11:00 відбудеться екскурсія до місцевого музею Бородіно, де відвідувачі зможуть ознайомитися з історією та культурою громади.

З 11:00 до 13:00 запланована екскурсія по місцевості Бородінської громади, під час якої учасники подорожуватимуть визначними місцями та оглядатимуть культурні та історичні пам'ятки.

Після короткої перерви на відпочинок з 13:00 до 13:30, гості зможуть придбати сувеніри та ремісничі вироби на ярмарку.

З 13:30 до 15:30 відбудуться кулінарні демонстрації та дегустація страв, де будуть представлені традиційні страви болгар, гагаузів, українців, молдован та інших етнічних груп. Одночасно проводитиметься конкурс на кращу національну страву, в якому місцеві кулінари змагатимуться за найкращу страву, а відвідувачі зможуть дегустувати та голосувати за улюблені страви.

Після перерви з 15:30 до 16:00, під час якої можна буде спробувати місцеві солодощі та напої, з 16:00 до 18:30 відбудеться екскурсія до села Лісне, де розташований маєток княгині Стурдза. Учасники дізнаються про історію та архітектуру цього місця, що додасть фестивалю румунського колориту.

З 18:30 до 19:00 буде ще одна перерва для відпочинку, після чого о 19:00 розпочнеться заключний концерт на головній сцені. Під час концерту виступлять кращі музичні колективи, буде проведено нагородження

переможців конкурсів та учасників майстер-класів, а організатори виголосять заключне слово.

Протягом усього дня на фестивалі діятимуть додаткові заходи та активності. На постійно діючому ремісничому ярмарку можна буде побачити та придбати вироби народних майстрів, таких як ткацтво, гончарство, вишивка та виготовлення ляльок мотанок.

На фольклорному куточку виступатимуть фольклорні колективи, виконуючи народні пісні та танці.

Виставка та фотозона з національними костюмами різних етнічних груп розташуються біля музею. Для дітей будуть організовані розваги з аніматорами, конкурсами та іграми на дитячому майданчику. На спортивному майданчику відбудуться змагання з перетягування канату, міні-футболу та народних ігор.

Також пройде фотоконкурс на тему «Культурна спадщина Бородінської громади», роботи на який прийматимуться до 14:00, а виставка та оголошення переможців відбудуться о 18:00 біля музею.

Гості фестивалю зможуть скуштувати різноманітні страви, серед яких болгарська лютениця, баніца, шопський салат; гагаузька кавурма, плачинда, чобан салат; український борщ, вареники, галушки; молдовська мамалига, плацинди, мітитеї та інші.

Також, як особлива анімація фестивалю, актор, перевдягнутий у княгиню Стурдза, буде присутній на заході. Гості зможуть поспілкуватися з «княгинею», скуштувати разом з нею традиційні румунські страви та сфотографуватися на пам'ять. Це додасть заходу автентичності та створить унікальний досвід для відвідувачів.

Місця проведення фестивалю включають головну площу для основних заходів, кулінарних демонстрацій та заключного концерту, музей Бородіно для екскурсій та виставок, спортивний майданчик для змагань, фольклорну сцену для виступів фольклорних колективів, та дитячий майданчик для розваг для дітей.

Фестиваль «Буджакські перлини» розрахований приблизно на 500 – 700 відвідувачів, враховуючи розмір місцевості та потенційний інтерес до події.

Таблиця 3.3

Приблизна вартість проведення фестивалю «Буджакські перлини», грн

Організаційні витрати	
Оренда обладнання	15 000
Прибирання	5 000
Реклама та промоція	10 000
Адміністративні витрати	7 000
Культурні програми та заходи	
Гонорари артистів та колективів	40 000
Гонорари майстрів	20 000
Гонорари аніматорів	20 000
Гастрономія	
Продукти для кулінарних демонстрацій	15 000
Організація конкурсу	10 000
Приготування та подача страв	7 000
Транспортні витрати	
Транспорт для екскурсій	7 000
Додаткові витрати	
Декорації та оформлення	20 000
Сувеніри та призи	10 000
Фотозона та костюми	10 000
ЗАГАЛЬНА СУМА ВИТРАТ	196 000

Так як відома приблизна кількість очікуваних відвідувачів та загальну суму витрат, можна розрахувати ціну квитка на 1 людину, щоб виправдати суму, яку було витрачено.

Тоді, щоб дізнатися ціну квитка на 1 людину нам потрібно загальну суму витрат розділити на очікувану кількість відвідувачів.

$$196\ 000/700=280 \text{ грн} - \text{ціна квитка на одну людину.}$$

Щоб вирахувати суму, необхідну для отримання прибутку, ми маємо врахувати не лише загальну суму витрат, але й бажаний рівень прибутку, який хотіли б отримати.

Сума квитка = Ціна квитка + Бажаний рівень прибутку на кожного відвідувача. – 20% прибутку від ціни квитка.

$$\text{Бажаний рівень прибутку на кожного відвідувача} = 20\% \times \text{Ціна квитка}$$

Таким чином, ціна квитка буде вирахована за формулою:

$$\text{Ціна квитка} = (\text{заг.сума витрат/кіл-ть відвідувачів}) + (0,20 * \text{ціна квитка/кіл-ть відвідувачів})$$

$$\text{Ціна квитка} = (196\ 000 \text{ грн}/700) + ((0,20 * \text{ціна квитка})/700)$$

$$\text{Ціна квитка} \approx 280 \text{ грн}/ (5/7)$$

$$\text{Ціна квитка} \approx (280 \text{ грн} * 7)/5$$

$$\text{Ціна квитка} \approx 1960 \text{ грн}/5$$

$$\text{Ціна квитка} \approx 392 \text{ грн}/\text{відвідувач}$$

Отже, щоб вийти в дохід з цього фестивалю, кожний квиток має коштувати приблизно 392 гривні.

Таким чином, ціна одного квитка на фестиваль буде складати 392 грн на 1 особу. Квитки для дітей до 7 років – безкоштовні.

3.3 Заходи щодо просування фестивалю «Буджакські перлини»

Для просування фестивалю «Буджакські перлини» можна використати різноманітні стратегії, такі як активне використання соціальних медіа, розробка веб-сайту з докладною інформацією, партнерські програми з місцевими підприємствами, прес-релізи та співпраця з ЗМІ, вулична реклама, участь у виставках та ярмарках, а також особистий контакт через презентації у школах та університетах. Комбінування цих заходів допоможе максимально привернути увагу та залучити аудиторію до фестивалю.

Для ефективного просування фестивалю «Буджакські перлини» можна використати різноманітні стратегії та канали комунікації.

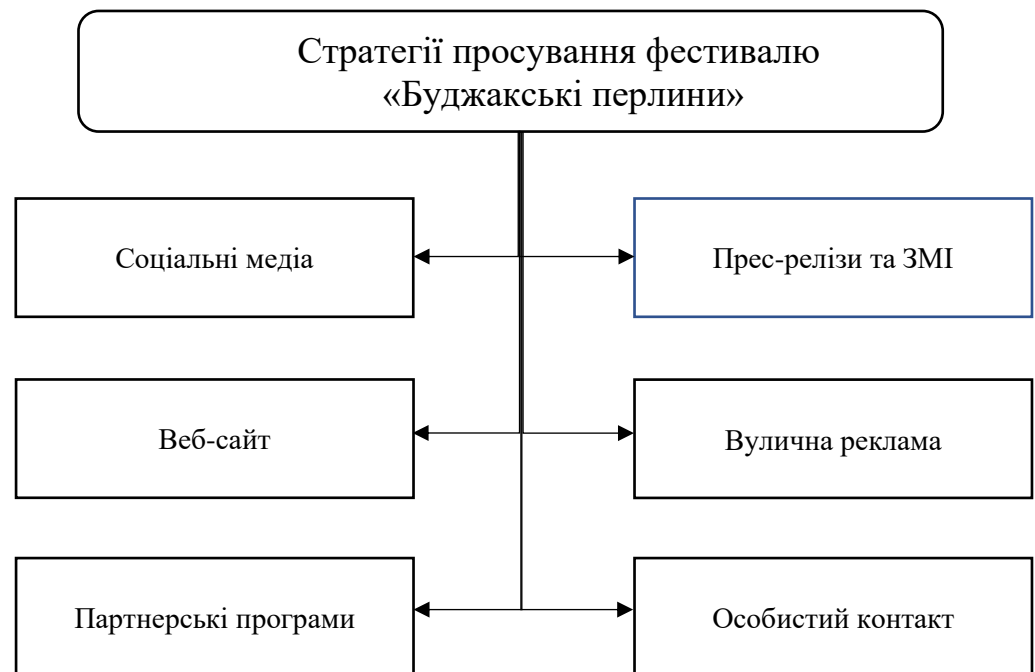

Рис. 3.7 Ефективні стратегії просування фестивалю «Буджакські перлини»

1. Соціальні медіа, сюди входить створення офіційних сторінок фестивалю в популярних соціальних мережах (Facebook, Instagram,) і регулярне публікування анонсів, інформації про учасників та програму фестивалю та

залучення аудиторії за допомогою рекламних кампаній, таргетованих оголошень та розіграшів призів.

2. Веб-сайт – це розробка офіційного веб-сайту фестивалю з докладною інформацією про програму, учасників, квитки та контактну інформацію та оптимізація сайту для пошукових систем (SEO) для підвищення його видимості в пошукових результатах.
3. Партнерські програми, сюди входить співпраця з місцевими підприємствами, туристичними агентствами та громадськими організаціями для спільного просування та привертання більшої аудиторії.
4. Прес-релізи та ЗМІ – розсилка прес-релізів та організація інтерв'ю з організаторами фестивалю для місцевих ЗМІ та журналістів та залучення блогерів та впливових осіб для написання рецензій та відгуків про фестиваль.
5. Вулична реклама - розміщення афіш, плакатів та банерів у місцях громадського обслуговування, торгових центрах та на популярних вулицях.
6. Особистий контакт – це про організацію презентацій та інформаційних заходів у місцевих школах, коледжах та університетах для привертання молодіжної аудиторії.

Всі ці заходи дійсно ефективні, але найкращим способом просування фестивалю «Буджакські перлини» є: є співпраця з туристичними агентствами, сарафанне радіо, соціальні мережі та запрошення інфлюенсерів для відгуків про фестиваль.

Одним із найефективніших методів просування фестивалю «Буджакські перлини» є використання Instagram. Ця платформа пропонує безліч переваг, які роблять її ідеальним інструментом для залучення аудиторії та популяризації заходу. Instagram – це платформа, орієнтована на візуальний контент, що є великим плюсом для фестивалю, який має багато візуально привабливих аспектів: барвисті національні костюми, красиві ремісничі вироби, захоплюючі танцювальні та музичні виступи. Публікація фотографій

та відео з цих подій приверне увагу користувачів та заохотить їх взяти участь у фестивалі.

Instagram має мільйони активних користувачів по всьому світу. Використовуючи хештеги, геотеги та теги, пов'язані з фестивалем, можна значно збільшити охоплення постів та залучити нових підписників, які можуть зацікавитися подією. Платформа також дозволяє безпосередньо взаємодіяти з потенційними відвідувачами через коментарі, директ-месенджі та інтерактивні функції, такі як опитування та сторіс. Це допоможе побудувати міцний зв'язок з аудиторією та відповідати на їхні питання щодо фестивалю.

Instagram пропонує потужні інструменти для таргетованої реклами. Рекламні оголошення можна націлити на конкретні демографічні групи, інтереси та поведінкові ознаки, що допоможе максимально ефективно витратити рекламний бюджет і залучити зацікавлену аудиторію. Крім того, співпраця з інфлюенсерами та блогерами, які мають велику кількість підписників, може значно збільшити популярність фестивалю. Вони можуть поділитися своїм досвідом відвідування подібних заходів або взяти участь у фестивалі, що приверне їхню аудиторію до вашої події.

Instagram поєднує в собі візуальну привабливість, широкий охопит і можливість для інтерактивної взаємодії, що робить його потужним інструментом для просування культурних подій, таких як фестиваль «Буджакські перлини». Використовуючи цей канал, можна ефективно донести інформацію до цільової аудиторії, залучити нових відвідувачів та створити інтерактивну спільноту навколо фестивалю.

Текст для допису в Instagram: «Запрошуємо вас на найколеритніший фестиваль року – «Буджакські перлини» у с. Бородіно! Дата: 25 серпня 2024. Час: з 09:00 до 20:00. Підкорюйте містичні традиції та насолоджуйтеся багатоманітною культурою різних етнічних груп регіону: болгар, гагаузів, українців, молдован, румун та інших. Очікуйте: неймовірні національні танці та музичні виступи, майстер-класи з традиційних ремесел: ткацтво, гончарство, вишивка, смаколики різних кухонь світу, включаючи страви з аутентичної румунської

кухні, екскурсії до музею, с. Лісне та маєтку княгині Стурдза. Не пропустіть шанс на незабутню подорож у світ кольорів та традицій! Місце проведення: С. Бородіно. Ціна квитка: 392 грн. Долучайтесь до нас та розповідайте друзям!»
На рис. 3.8 буде наочно показано як це буде виглядати.

Рис. 3.8 Приклад допису до Instagram

Тобто, просування фестивалю «Буджакські перлини» за допомогою Instagram поста має кілька суттєвих переваг, що робить цей метод ефективним і доцільним. У дописі було використано всі інструменти для залучення відвідувачів. Штучний інтелект створив світлину для цього допису, щоб візуально привабити аудиторію. У дописі також використовувалися смайли, геотег та хештеги, які допомагають підвищити охоплення та зацікавленість серед користувачів Instagram. Завдяки цим елементам, допис має високий потенціал для ефективного просування фестивалю «Буджакські перлини».

Висновок до розділу 3

У розділі «Розробка та просування фестивалю «Буджакські перлини»» було детально проаналізовано та обґрунтовано актуальність створення етно-гастро-винного фестивалю у селі Бородіно. Актуальність цього заходу полягає в популяризації унікальної етнічної та культурної спадщини регіону, а також у стимулюванні місцевого туризму та економічного розвитку.

Розроблена концепція фестивалю підкреслює етнічне розмаїття та мультинаціональність Бородінської громади, а також їхні давні традиції. Програма заходів включає різноманітні етнографічні, кулінарні та виноробні активності, що сприятиме залученню широкої аудиторії відвідувачів.

У рамках підготовки до фестивалю було проведено розрахунок приблизних витрат, визначено вартість квитка, що дозволить покрити всі необхідні витрати та забезпечити фінансову стабільність заходу.

Крім того, розроблено ефективні стратегії просування фестивалю, зокрема через соціальні мережі. Запропоновано приклад допису для Instagram, який може бути використаний для подальшої рекламної кампанії та залучення відвідувачів.

Таким чином, фестиваль «Буджакські перлини» має всі підстави стати значущою подією в культурному житті регіону, сприяючи збереженню та популяризації етнокультурних традицій, а також розвитку місцевого туризму і економіки.

ВИСНОВКИ

Кваліфікаційна робота бакалавра на тему «Аутентифікація та аналіз потенціалу мультинаціональності Бородінської територіальної громади для розвитку міжнародного туризму» охоплює комплексне дослідження історичних, культурних та економічних аспектів розвитку спеціалізованих видів туризму на території Бородінської громади.

У першому розділі роботи було представлено історичний розвиток шести сіл Бородінської громади, а саме: Бородіно, Євгенівка, Лісне, Миколаївка, Нове Тарутине та Петрівка. Це дослідження дозволило виявити багату культурну та етнічну спадщину кожного з цих сіл. Різні етнічні групи, що проживають у цих селах, зберігають свої традиції, мову та культурні особливості, що створює унікальне середовище для розвитку туризму. Історичні події, культурні надбання та етнічне розмаїття кожного села формують базу для створення туристичних продуктів, що можуть зацікавити міжнародних туристів.

У другому розділі було проведено ґрунтовний аналіз перспектив та перешкод впровадження спеціалізованих видів туризму на сільській території Бородінської громади. Виявлено, що мультинаціональність громади є значним потенціалом для розвитку етнічного та культурного туризму. Однак, існують і певні перешкоди, серед яких відсутність необхідної інфраструктури, недостатня популяризація регіону на міжнародному рівні та обмеженість фінансових ресурсів для реалізації туристичних проєктів. Також у розділі було запропоновано створення мультинаціонального музею в Бородінській громаді. Як приклад для створення такого музею розглянуто Музей української діаспори, що відображає культурне та історичне багатство української діаспори по всьому світу. Музей у Бородінській громаді міг би стати осередком збереження та популяризації культурних традицій різних етнічних груп, що проживають у регіоні.

У третьому розділі було розглянуто актуальність розробки етно-гастро-винного фестивалю «Буджакські перлини» у селі Бородіно. Фестиваль спрямований на популяризацію мультинаціональності Бородінської громади через музику, танці, ремесла та національну кухню болгар, гагаузів, українців, молдован та інших етнічних груп. Розроблено концепцію та програму фестивалю, який відбудеться в кінці серпня, в останню неділю місяця. Особливу увагу було приділено зв'язку села Лісне з княгинею Стурдза, що додасть фестивалю царського румунського колориту. У даному розділі було розраховано приблизну вартість проведення фестивалю, виходячи з очікуваної кількості відвідувачів та загальної суми витрат. Ціна одного квитка на фестиваль складатиме 392 грн. Також були розглянуті стратегії просування фестивалю, включаючи використання соціальних мереж. Було розроблено допис в Instagram для популяризації фестивалю «Буджакські перлини», що сприятиме залученню більшої кількості відвідувачів.

Результати дослідження демонструють значний потенціал Бородінської територіальної громади для розвитку міжнародного туризму. Історичне та культурне багатство регіону, представлене мультинаціональністю сіл, створює унікальні можливості для розвитку спеціалізованих видів туризму. Запропоновані заходи, такі як створення мультинаціонального музею та проведення етно-гастро-винного фестивалю, сприятимуть збереженню культурної спадщини, залученню туристів та підвищенню економічного добробуту громади.

Для реалізації цього потенціалу важливо працювати над усуненням виявлених перешкод, таких як розвиток інфраструктури, активна популяризація регіону та залучення фінансових ресурсів. Впровадження стратегій просування та розвитку туризму допоможе Бородінській громаді реалізувати свій потенціал на міжнародному рівні, привертаючи увагу туристів з різних країн та забезпечуючи сталий розвиток регіону.

Інформаційні джерела

1. Історія міст і сіл Української РСР: В 26 т. Одеська область / Ред. кол. тому: Гладка Л. В. (голова), Ануфрієв Л. О. (заст.), Бачинський А. Д., Боровой С. Я., Вольський С. А. та ін. АН УРСР. Інститут історії. – К.: Голов. ред. УРЕ АН УРСР, 1969. – 930 с.
2. Історія німців України. Матеріали всеукраїнської наукової конференції. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2017. – 152с.
3. Державний архів Одеської області. URL: <https://archive.od.gov.ua/>
4. Паспорт Бородінської селищної територіальної громади Болградського району Одеської області. URL: https://borodinska.od.gov.ua/wp-content/uploads/2023/08/ilovepdf_merged.pdf
5. Кіссе А. Відродження болгар України Одеса: Оптимум. 2006р. 288с.
6. Едлінг Роксандра Скарлатівна. URL: <https://odessa-memory.info/ru/index.php?id=454>
7. Кравченко К.А. Лісне – музей історії рідного краю. Короткий путівник – 2004 р.
8. Кругляк. Ю.М. Ім'я вашого міста. Київ: Наукова думка. 1978 р.
9. Матеріали спогадів мешканців с. Петрівка
10. Книга пам'яті України. Одеська область №7. Одеса 1995 рік.
11. The oldest churches of Bessarabia. URL: https://www.academia.edu/13845420/The_oldest_churches_of_Bessarabia_1918
12. Архів перепису населення. URL: https://web.archive.org/web/20140731182036/http://database.ukrcensus.gov.ua/Mult/Database/Census/databasetree_uk.asp
13. Квашук Я.М. Туристичний потенціал Одеської області: характеристика та оцінка перспектив залучення туристів. Київ – 2019.
14. Звіт за результатами опитування «Проведення дослідження внутрішнього та виїзного туризму українців». ДАРТ – 2021 рік.

15. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання восьме / за наук. ред. проф. Матвійчук Л.Ю., проф. Барського Ю.М., доц. Лепкого М.І. – Луцьк: ВІП Луцького НТУ, 2022. – 408 с.
16. Куниця М. П. Рекреаційно-туристичний потенціал Одеської області: структура, сучасний стан та перспективи використання : кваліф. роб. : 242 Туризм / Куниця Марина Павлівна. – Полтава, 2020. – 79 с.
17. Максименко В.С. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України» (м. Одеса, 10 квітня 2019 р.) Одеса: ОНЕУ, 2019. 881 с. С.744-748.
18. Cultural and heritage tourism: an introduction, by Dallen J. Timothy, Bristol, UK, Channel View Publications, 2020.
19. Екстремальний туризм. Мироненко Аліна Миколаївна Матеріали І Міжнар. наук.-практ. конф. «Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір» (м. Запоріжжя, 14 травня 2020 р.). Запоріжжя: Видавництво Хортицької національної академії, 2020. 694 с. С.635-636.
20. Агротуризм для сталого розвитку. URL: <https://agro-business.com.ua/agro/idei-trendy/item/26629-ahroturyzm-dlia-staloho-rozvytku.html>
21. Event tourism. DOI: <https://doi.org/10.4000/viatourism.8869>
22. Problems and prospects of gastronomic tourism development in Ukraine. DOI: <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2021-13-20>
23. Роль крафтових виробників у розвитку гастрономічного туризму під час війни. Мельник І.Л. Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. «Сталий розвиток туризму на засадах партнерства: освіта, наука, практика» (м. Львів, 23-24 листопада 2023 р.) Львів: ЛТЕУ, 2018. 342 с. С.122-123.
24. Development of Rural Areas in Ukraine in the Context of Decentralization: An Empirical Study. DOI: <https://doi.org/10.3390/su14116730>

25. Сучасний туризм Одеської області: стан, розвиток, проблеми. URL: <http://dspace.idgu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/>
26. Проблеми розвитку туристичної діяльності в Леському регіоні. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream.pdf>
27. Вплив геополітичної нестабільності на розвиток туризму. DOI: <https://doi.org/10.36477/tourismhospcee-5-1>
28. Лебедєва О.А. Вплив сектору туристичних послуг на розвиток національної економіки. Економіка розвитку. 2010. №4. С.34-37.
29. Особливості розвитку індустрії туризму в Україні: монографія. Харків: Вид-во НУЦЗУ, 2017. 153 с.
30. Офіційний сайт музею української діаспори. URL: <https://diaspora.com.ua/>
31. Museum für Toleranz. URL: <https://www.museumoftolerance.com/>
32. Modern Challenges of Event Tourism and Business, Organizational Needs. DOI: <https://doi.org/10.19044/esj.2024.v20n37p109>
33. Фестивалі продуктів, їжі і напоїв в світі. URL: <https://svitom.info/mandruemo-svitom/festivali-produktiv-izhi-i-napoiv-v-sviti.html>
34. Страви традиційної румунської кухні. URL: <https://franklintravel.pro/2021/01/17/>
35. Румунсько-молдавські голубці. URL: <https://lenta.com.ua/14682-golubtsi-moldavski-sarmale.html>
36. Мітітей — румунські м'ясні ковбаски. URL: <https://shuba.life/recipes/8898-mititej-myasni-kovbaski-dlya-piknika>
37. Romanian cheese doughnuts. URL: <https://veredguttman.com/romanian-cheese-doughnuts-papanasi/>
38. 10 кращих румунських напоїв. URL: <https://girlmeetsfood.com/romanian-drinks/>

ДОДАТКИ

Додаток А
Наукова праця

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРИБУТКОВИХ ВИДІВ ТУРИЗМУ

Крупіца І. В.,
д. е. н., доцент
krupichka@ukr.net
Беркатюк В.А.
здобувачка IV курсу факультету ТВтаТБ
vikaswallow@gmail.com
Одеський національний технологічний університет,
м. Одеса, Україна

Тенденції в туризмі стосуються еволюції моделей і переваг у туристичній індустрії. Ці тенденції важливі, оскільки вони відображають зміни в поведінці мандрівників, нові напрямки, технологічний прогрес і зміни в глобальній економіці та суспільстві. Розуміння цих тенденцій має вирішальне значення для того, щоб туристичний бізнес адаптувався, впроваджував інновації та залишався конкурентоспроможним. Вони допомагають передбачити майбутні потреби ринку, покращити туристичний досвід і стимулювати сталий і відповідальний розвиток туризму. Слідуючи цим тенденціям, галузь може задовольняти динамічні потреби мандрівників і використовувати нові можливості. [1]

Адаптація до тенденцій дозволяє готелям стратегічно позиціонувати себе на переповненому ринку, підкреслюючи унікальні переваги продажу, які відповідають поточним інтересам споживачів. Наприклад, застосування екологічно чистих методів може привабити екологічно свідомих мандрівників, виділивши готель як екологічний вибір. Крім того, інноваційні пропозиції, засновані на тенденціях, такі як пропозиція місцевих кулінарних вражень або оздоровчих відпочинків, можуть значно посилити диференціацію бренду, зробивши готель більш запам'ятовуваним і, швидше за все, рекомендованим. [2]

За даними департаменту ринку, аналітики та конкурентоспроможності Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО), місцева гастрономія, природа і сільський туризм займуть центральне місце в подорожах у 2024 році, а Китай став безсумнівним лідером у сільському туризмі, в той час як внутрішній туризм процвітає у всьому світі. [3]

Деякі туристичні тенденції розвиваються так швидко, як оздоровчий та рекреаційний туризм. Оздоровчий і відпочинковий туризм приймає різні форми, від відвідування місць для медитації чи йоги до відпочинку в оздоровчих курортах або закладів здорового харчування. У минулому відпустку часто сприймали як час відпустити та побалуватись їжею та алкоголем, але багато сучасних туристів в активному пошуку подорожей, щоб втекти від повсякденних спокус. [1]

Привабливість міських пейзажів зростає, а місця для відпочинку в містах стають все більш затребуваними через їх яскраву культуру та бурхливу енергію.

Тим часом зміна клімату змінює майбутні маршрути, оскільки прохолодніший клімат починає приваблювати більше відвідувачів, пропонуючи перепочинок від спеки, посиленої глобальним потеплінням.

Коли мова заходить про розкіш та бюджетні подорожі, мандрівники готові витратити більше – там, де вони бачать цінність. В іншому випадку вони борються з інфляцією, обираючи дешевші номери.

Телебачення та кіно продовжують зачаровувати любителів подорожей. Зараз приголомшлива кількість мандрівників планує свої наступні пригоди, натхненні місцями зйомок їхніх улюблених фільмів і серіалів, підкреслюючи глибокий вплив оповідання історій на вибір подорожей.

Популярні напрямки стають різноманітнішими. Такі країни, як Домініканська Республіка, Мексика, Греція та Колумбія, підвищуються в рейтингу туристичних гарячих точок завдяки поєднанню безпеки, доступності та покращеного зв'язку.

Через високу плінність подій у сучасному світі, зіркова сила таких ікон, як Тейлор Свіфт, помітно змінює моделі подорожей, а оголошення про тури викликають сплеск пошуку та бронювань концертних майданчиків по всьому світу.[2]

Стосовно внутрішнього туризму в Україні, туристичний продукт у період воєнного часу значно змінився за цілями подорожі та потребами. Так, у 2022 році з'явилися абсолютно нові види та напрями туристичного продукту, такі як індустриальний туризм та філантуризм. Значно зменшився пріоритет у культурно-пізнавальному напрямку. У сучасний час актуальність філантуризму зростає, оскільки він відображає необхідність розвитку внутрішнього туризму як способу подолання економічних наслідків повномасштабної агресії російської федерації на територію України.[4]

Сьогодні філантуризм найбільш поширений в областях України, які відносяться до прифронтових або є своєрідними хабами, тобто волонтерськими вузлами. Індустріальний туризм – це форма активного туризму, спрямована на відвідування промислових районів. Основна мета полягає в спогляданні індустріальних ландшафтів, відвідуванні працюючих виробничих об'єктів з метою задоволення цікавості щодо пізнання, професійних аспектів та розвитку бізнесу. Об'єктами індустріального туризму можуть бути будинки та явища видобувної промисловості, пов'язані з промисловою діяльністю людини та мають пізнавальну цінність.[5]

Здійснення подорожей у сучасному світі стає все більш різноманітним і пристосованим до індивідуальних потреб мандрівників. Тенденції в туризмі надають ключові вказівки для розвитку галузі, підкреслюючи важливість адаптації до змін у споживчому попиті, технологічному прогресі та суспільному контексті. Важливою є також інтеграція новаторських рішень, які відповідають сучасним вимогам та сприяють розвитку сталого та відповідального туризму. Маркетингові стратегії, спрямовані на виділення унікальних характеристик та переваг готелів, сприяють їх конкурентоспроможності, тоді як нові формати відпочинку, такі як оздоровчі курорти та філантуризм, відповідають зростаючим потребам сучасних туристів. Враховуючи ці тенденції, галузь туризму може успішно реагувати на зміни та пропонувати унікальні та цікаві варіанти для подорожей у 2024 році та пізніше.

Література

1. Бартен М. Тенденції туризму: останні можливості для індустрії туризму 2024 року. URL: <https://www.revfine.com/tourism-trends/>.
2. Тенденції туризму: внутрішній та міжнародний туристичний ринок URL: <https://www.siteminder.com/r/tourism-trends/>.
3. The biggest travel trends for 2024, as predicted by industry insiders URL: [https://roadbook.com/travel/best-travel-trends-2024-tourism/#:~:text=“Local%20gastronomy%2C%20nature%2C%20wellness,World%20Tourism%20Organization%20\(UNWTO\).](https://roadbook.com/travel/best-travel-trends-2024-tourism/#:~:text=“Local%20gastronomy%2C%20nature%2C%20wellness,World%20Tourism%20Organization%20(UNWTO).)

Додаток Б
Роксандра Едлінг Стурдза

Додаток В

Приклад фото яке можна зробити у бузковому гаю, с. Лісне

Додаток Г

Приклад сувенірної продукції для фестивалю «Буджакські перлини»

Додаток Д

Приклад зони відпочинку для дітей на фестивалі «Буджакські перлини»

Додаток Е

Презентація результатів наукових досліджень до КРБ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
БАКАЛАВРА

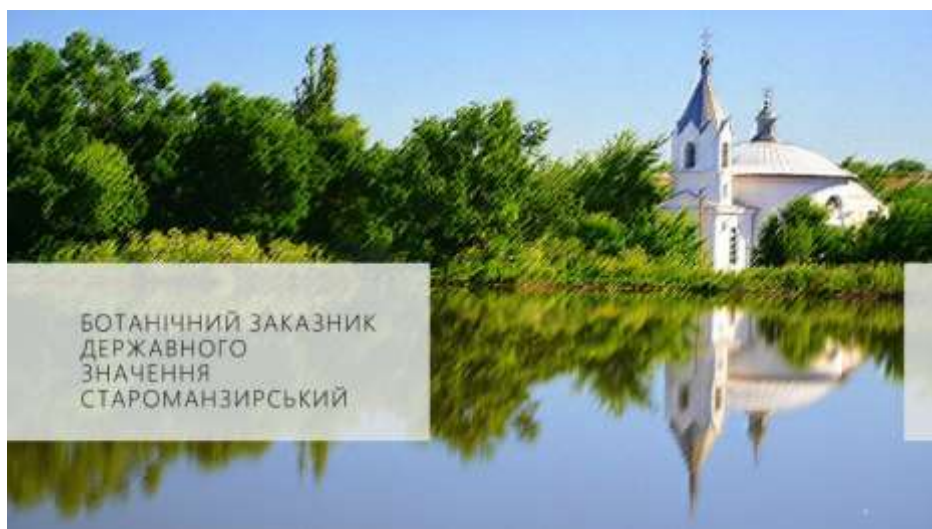
ТЕМА: «АУТЕНТИФІКАЦІЯ ТА
АНАЛІЗ ПОТЕНЦІАЛУ
МУЛЬТИНАЦІОНАЛЬНОСТІ
БОРОДІНСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ГРОМАДИ ДЛЯ РОЗВИТКУ
МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ»

- Основна мета: визначення шляхів підвищення привабливості Бородінської територіальної громади як туристичного напрямку через збереження та популяризацію її мультикультурної спадщини.
- Об'єкт дослідження: мультинаціональний і туристичний потенціал Бородінської територіальної громади, зокрема її культурні, історичні, природні, економічні та соціальні ресурси.

БОРОДІНСЬКА
СЕЛИЩНА ГРОМАДА

- Бородінська селищна територіальна громада розташована у Болградському районі Одеської області.
- Була утворена в 2020 році шляхом об'єднання однієї селищної та тринадцяти сільських рад східної частини колишнього Тарутинського району.
- Адміністративний центр громади – с. Бородіно.
- Територія Громади – 933,3 км².
- До складу громади входить 34 населених пункти.
- Чисельність населення на 01.01.2023 року становило 16463 особи, з них працездатного віку – 10 701 особа.
- Кількість зареєстрованих безробітних осіб у 2022 році – 274 особи.

БОТАНІЧНИЙ ЗАКАЗНИК
ДЕРЖАВНОГО
ЗНАЧЕННЯ
СТАРОМАНЗИРСЬКИЙ

- Село Лісне, колишнє село Манзир, має історичний зв'язок з Роксандрою Стурдзою через її родину.
- Рід Стурдза був відомим і впливовим у молдавсько-румунському князівстві та на північній Україні.
- Роксандра Стурдза, походила з цього роду та отримала у 1819—1820 рр. в дарунок володіння територією, де нині знаходиться село Лісне.
- Поблизу села розташовані важливі природні об'єкти: ботанічний заказник державного значення Староманзирський, ландшафтний заказник місцевого значення Діброва Могилівська, ландшафтний заказник місцевого значення Діброва Манзирська.
- Є також буковий тай та ліс, який був посаджений графинею. У центрі села розташоване велике озеро, яке може стати місцем відпочинку для туристів.

АНАЛІЗ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ВИДІВ ТУРИЗМУ НА ТЕРИТОРІЇ БОРОДІНСЬКОЇ ГРОМАДИ

Вид туризму	Цілі	Потенціал	Виклики	Переваги
Екологічний туризм	Борона в природі, адаптивні тури	Збереження природи, біологічне, цінності, спадок життя	Необхідність збереження природи, розвитку інфраструктури	Розвиток екологічного туризму
Культурний туризм	Будівництво старовинних будівель, вулиця	Збереження культурної спадщини, розвиток мистецтва, ремесел	Консервація історичної спадщини, об'єктів, архівів	Розвиток культурного туризму, фестивалів, мистецтва
Сільськогосподарський туризм	Паркування на фермах, господарстві господарів	Збереження історичних культур, відпочинок, розважки	Необхідність модернізації агротуризму, розвитку інфраструктури	Розвиток фермерського туризму, історичних будівель на фермах
Активний туризм	Ландшафт, екологія, природні ресурси	Відпочинок, здоров'я, активний відпочинок	Відсутність спеціалізованих туристичних послуг	Розвиток спортивного туризму, інфраструктури, туристичних послуг
Спеціалізований туризм	Детальне дослідження	Подорожі, дослідження, відпочинок, активний відпочинок	Відсутність спеціалізованих туристичних послуг	Розвиток спеціалізованого туризму, інфраструктури, туристичних послуг

МУЗЕЙ

- На території Бородінської територіальної громади, в одному з сіл, існує чудова можливість створення музею, який би відобразив багатонаціональний склад та унікальність цієї території.
- Цей музей міг би стати центром, де представлені б фотографії, артефакти, різноманітні виставки та інші матеріали, що розкривають багатство культурного та етнічного різноманіття села та його навколишніх територій.
- Музей може включати в себе експозиції про традиції, обряди, мови, культурні звичаї та спадщину різних національностей, що проживають на цій території. Також він може висвітлювати історичні події, що відбувалися тут, спільні досягнення та взаємодію різних етнічних груп.
- Створення такого музею сприятиме не лише збереженню історії та культурної спадщини регіону, але й підвищить свідомість громадян про багатство та різноманітність свого оточення. Крім того, цей музей може стати важливим туристичним об'єктом, який приверне увагу відвідувачів з усього світу і сприятиме розвитку сільського туризму в громаді.

ВИКЛИКИ, ПЕРЕШКОДИ ТА ПЕРЕВАГИ СТВОРЕННЯ ЕТНО-ГАСТРОВИННОГО ФЕСТИВАЛЮ «БУДЖАКСЬКІ ПЕРЛИНИ» У СЕЛІ БОРОДИНО

Виклики	Перешкоди	Переваги
Необхідність забезпечення достатньої інфраструктури для проведення заходів та фестивалів.	Відсутність необхідної інфраструктури, такої як дороги, парковки, туалети, медичні заклади та інші.	Промоція та збереження місцевих традицій, культурної спадщини та гастрономії.
Складність організації для утримання та модернізації історичних будівель, які можуть бути використані для проведення заходів та фестивалів.	Залежність від погоди, яка може вплинути на відвідуваність та комфорт проведення заходів.	Залучення уваги туристів, які зацікавлені у нових культурних враженнях та гастрономічних досвідах.
Корупційні ризики, пов'язані з використанням публічних коштів на проведення заходів та фестивалів.	Недостатня промовність та реклама фестивалю можуть призвести до невисокої відвідуваності.	Можливість створення місцевих підприємств, виробничих підприємств та інших структур для створення нових робочих місць та розвитку економіки.

КОНЦЕПЦІЯ ФЕСТИВАЛЮ «БУДЖАКСЬКІ ПЕРЛИНИ»

- Фестиваль «Буджакські перлини» у с. Бородіно має на меті відобразити мультинаціональність Бородинської громади, зосереджуючи увагу на багатій історії та культурних традиціях різних етнічних груп регіону.
- Особливу увагу буде приділено згазану села Ломе з князівно Стурдзі, що додасть фестивалю царського румунського колориту.
- Єдине розважальне буде представлено через музичні танці, ремесла та національну кухню болгар, гагаузи, українців, молдавани та інших етнічних груп.
- Традиційні ремесла, такі як ткацтво, гончарство, вишивка та вишивання ляльок мотанок будуть демонструватися на майстер-класах.
- Підприємці селками княгині Стурдзі, які зможе організувати страв, що мають багато народних традицій.
- Велич молдавсько-румунської історії на цій території, буде відтворено через спеціальні анімаційні вистави, прив'язані життя та діяльності княгині Стурдзі.

- Вишукана румунська кухня буде представлена такими стравами, як Ciorbă de burta (суп з рубців), Sarmale (голубці з капустою або виноградного листя), Mălai (маленькі ковбаси з м'ясного фаршу) та Răpănat (смажені сирні пончики зі сметанкою та варенням). Також відвідувачі зможуть насолодитися делікатесами місцевих вин та традиційних напоїв, таких як Tuică.
- Всі ці страви можна буде спробувати з аніматором, який буде виглядати як молдавсько-румунська княгиня Стурдзі.

ДИТЯЧА ЗОНА З ІГРОВИМИ МАЙДАНЧИКАМИ

ВИСНОВОК

- У висновку можна сказати про значний потенціал громади у розвитку спеціалізованих видів туризму. Історичне та культурне багатство, представлене мультинаціональністю сіл, створює унікальні можливості для розвитку етнічного та культурного туризму. Однак, для реалізації цього потенціалу необхідно усунути певні перешкоди, такі як відсутність інфраструктури, недостатня популяризація регіону та обмеженість фінансових ресурсів. Запропоновані заходи, зокрема створення мультинаціонального музею та проведення етно-гастрономічного фестивалю «Буджакські перлини», сприятимуть збереженню культурної спадщини, залученню туристів та підвищенню економічного добробуту громади. Активне впровадження стратегій просування та розвитку туризму допоможе Бородинській громаді реалізувати свій потенціал на міжнародному рівні, забезпечуючи сталий розвиток регіону.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Додаток Є
Перевірка тексту на плагіат

Кваліфікаційна робота бакалавра.

Тема: «Аутентифікація та аналіз потенціалу мультинаціональності Бородінської територіальної громади для розвитку міжнародного туризму»

Засіб перевірки Plag.ua

Унікальність по фразам > 50 %

Унікальність по словам > 50 %

Здобувач-дипломник _____

Беркатюк В.А.

Керівник роботи _____

Крупіца І.В.